SVOBODA
Founded in 1893 in Jersey City, NJ
Published by the Ukrainian National Association

www.svoboda-news.com

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз

Пам'ятаймо про Україну!

Рік 119, ЧИСЛО 29, П'ЯТНИЦЯ, 20 ЛИПНЯ 2012 РОКУ 1893 Vol. 119, No. 29, FRIDAY, JULY 20, 2012 $1.00

Фестиваль на Союзівці відвідали понад 3,000 гостей

Площу перед сценою вщерть заповнили гості фестивалю. (Фото: Левко Хмельковський)

Виступає Руслана.

Левко Хмельковський

КЕРГОНКСОН, Нью-Йорк. – Шостий фестиваль української культури відбувся 13-15 липня на Союзівці – оселі Українського Народного Союзу. Організатором свята була Українська Народна Фундація під патронатом Посольства України в США, а спонзорами – Федеральна Кредитова Кооператива Самопоміч Нью-Йорк і авіокомпанія „Аеросвіт". Виступи Заслужених артисток України Руслани Лижичко та Ірини Лончини, відомих хорів „Думка" і „Прометей", Школи танцю ім. Роми Прийми-Богачевської, інших артистів стали основою п'яти великих концертів.

Три з п'яти концертів вели Лариса Баюс та Андрій Добрянський. Л. Баюс вивчала основи театрального мистецтва, кінематографії та телебачення в Київському університеті ім. Тараса Шевченка, грала в багатьох ролях. А. Добрянський був не тільки ведучим концертів, а й виступив разом з братами Ярком та Юрі-

(Закінчення на стор. 9)

Канадських спостерігачів виборів в Україні очолить Дерек Фрейзер

ОТАВА.– Українсько-канадський актив організовує довготривалу місію спостерігачів за осінніми виборами до Верховної Ради та заохочує членів громади підтримати місію.

„У час, коли Україна так тяжко переходить від авторитаризму до демократії, українсько-канадська громада продовжує стояти на стороні українського народу. Спостереження за виборами в Україні є одним з найважливіших шляхів, яким наша громада надає підтримку молодій демократії в Україні. Після відновлення незалежности України сотні канадців виконували обов'язки спостерігачів за виборами, завдяки спільній місії Конґресу Українців Канади (КУК) та Канадсько-Української Фундації (КУФ)", – заявив 5 липня національний президент КУК Павло Ґрод.

Плянування роботи українсько-канадської місії спостерігачів КУК і КУФ під керівництвом Ореста Закидальського триває вже декілька місяців. Збирається команда досвідчених осіб.

Очолить місію Дерек Фрейзер, посол Канади в Україні від 1998-го до 2001 року, в даний час – професор політичних наук в університеті Вікторії. Посол Д. Фрейзер і перша команда довготривалих спостерігачів від'їдуть до Киева найближчими днями.

„Демократія в Україні залишається дуже крихкою, відновлено тиск на політичну опозицію, незалежних журналістів і пресу, а також на неурядові та громадські організації. Міжнародна громадськість глибоко стурбована з приводу того, чи будуть жовтневі вибори до Верховної Ради справжнім виявленням волі українського народу. Враховуючи тривожні події в Україні, починаючи від президентських виборів 2010 року, відколи почалося руйнування верховенства права, свободи слова, свободи зборів і згортання демократичних прав, важливо, щоб українська громада прислала в Україну велику виборчу місію спостерігачів". – сказав П. Ґрод.

„Під час прийдешніх виборів важливо не тільки спостерігати за процесом голосування в день виборів, а також формувати точне уявлення про леґітимність виборів у ході кампанії. Тому українсько-канадська громада приділяє підвищену увагу довготривалим спостереженням в Україні, щоб контролювати, серед іншого, свободу засобів масової інформації, свободу слова, незалежність місцевих виборчих комісій, межі виборчих округ і тиск на політичних опонентів", – заявив голова КУФ Богдан Онищук. Він підкреслив, що українсько-канадська громада відіграватиме важливу ролю саме у довготривалих спостереженнях за виборами до Верховної Ради України у 2012 році, оскільки вже має бездоганну репутацію, заслужену попередніми місіями спостерігачів, а також зусилля-ми в ділянці демократичних прав і свобод людини в Україні і в усьому світі.

Ця надзвичайно суттєва для майбутнього України місія є також дуже коштовна. КУК і КУФ розраховують на активну фінансову підтримку з боку усіх українських громад. Ці пожертви звільнені від податку.

Фінансово підтримати місію спостерігачів можна такими способами: через інтернет на веб-сайті КУФ www.cufoundation.ca; або виславши чек на Canada Ukraine Foundation – EOM 2012 за адресою:

Canada Ukraine Foundation, Care of: Roman Litwinchuk, Treasurer, Ukrainian Canadian Credit Union – Head Office, 145 Evans Avenue, Suite 300, Etobicoke, ON M8Z 5X8.

Можна також зателефонувати до центрального бюра КУК за числом: (204) 942-4627.

Квитанції на звільнення від податку будуть видаватися на дотації понад 50 дол.

Конґрес Українців Канади

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Довіра інвесторів до України – занизька

КИЇВ. — У дугому кварталі 2012 року індекс інвестиційної привабливости України залишився майже на такому ж низькому рівні – 2.19 бала з п'яти можливих, як і у першому кварталі (2.18). Про це йдеться в повідомленні Европейської бізнес-асоціяції, з посиланням на результати дослідження настроїв інвесторів, яке проводиться за підтримки компанії „InMind" з 2008 року. На думку опитуваних – 115 найкращих керівників компаній-членів Европейської бізнес-асоціяції, основними причинами стабільно низького рівня інвестиційної привабливости країни є посилення тиску на підприємництво з боку владних структур, фаворитизм, складне адміністрування податків і корупція. Европейська бізнес-асоціяція (ЕБА) неурядова організація, що об'єднує близько 900 европейських, міжнародних і українських компаній, які працюють в Україні. ЕБА була створена в 1999 році. Індекс інвестиційної привабливости розраховується на основі реґулярного моніторінґу оцінок інвестиційного клімату України першими особами компаній – членів асоціяції. *(Радіо „Свобода")*

Третє місце на „Олімпіяді геніїв" у США

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ. — Учениця Технологічного ліцею Христина Ганзюк взяла участь у Міжнародному конкурсі, так званій „Олімпіяді геніїв", який відбувся у місті Освеґо, штат Ню-Йорк, з 24 до 30 червня. Про це 16 липня повідомили у пресслужбі Хмельницької міськради. Х. Ганзюк в індивідуальному заліку була єдиною представницею України. Право на участь у цьому Міжнародному конкурсі хмельничанка отримала як дипломант другого ступеня Всеукраїнського конкурсу „Intel-Еко Україна-2012" – національного етапу міжнародного конкурсу науково-технічної творчости школярів „Intel ISEF 2012" (International Science and Engineering Fair). З своєю працею „Роля природних мінеральних сорбентів у процесах очистки води й у повсякденному використанні" хмельницька школярка здобула бронзу серед майже 700 учасників з Америки та Европи. Матеріяли для досліджень дівчина брала на Ташківському родовищі, яке розміщено у Славутському районі Хмельницької области. У цьому й полягає унікальність праці – використання природних мінералів. Дівчина розробила на їх основі сорбенти для очищення води, нафтопродуктів та виготовила мило, скраби, пасти. Цю готову продукцію Х. Ганзюк представила на суд міжнародного журі. У плянах переможниці удосконалити працю та відвідати ще один міжнародний конкурс, який буде проходити восени в Гюстоні (штат Тексас). Х. Ганзюк вже отримала запрошення. *(„День")*

М. Пшонка подав у відставку

КИЇВ. — Заступник голови Вищого спеціялізованого суду України (ВССУ) з розгляду цивільних і кримінальних справ Микола Пшонка подав у відставку за вислугою років. Про це 13 липня повідомила преса, з посиланням на депутата Партії Реґіонів Валерія Бондика. „Верховна Рада звичайно розгляне подання Вищої ради юстиції про звільнення Пшонки з посади судді Вищого спецсуду України. Це його право, це його бажання. Мені особисто, наприклад, дуже шкода, що саме в період активного реформування системи судочинства в державі лави професіоналів і дуже досвідчених суддів залишає така людина", – сказав він. В. Бондик також додав, що М. Пшонка майже 40 років пропрацював суддею. „Звичайно, його досвід безцінний. До речі, він ніколи не відмовляв і не відмовляє нашому профільному комітетові в порадах і консультаціях. Я думаю, що на спокій рано розраховувати, і він ще довго буде ділитися своїм досвідом з молодим поколінням суддів, юристів", – додав народний депутат. 4 серпня М. Пшонці виповнється 65 років. Загальний стаж роботи М. Пшонки на посаді судді становить понад 36 років. У жовтні 2010 року він був обраний суддею ВССУ. Рішенням Вищої ради юстиції від 20 грудня 2010 року М. Пшонка призначений на посаду заступника голови ВССУ, де й працює дотепер. *(„Українська правда")*

Пласт – гордість бережанців

Олег Захарків

Пам'ятна плита на фасаді міського будинку „Просвіта" в Бережанах, присвячена 100-літтю Пласту.

БЕРЕЖАНИ, Тернопільська область. – 1 липня місто святкувало 100-ліття Пласту. Організаторами урочистостей виступили члени куренів ім. Братів Лепких та Атени Пашко, а також гурток старших пластунів. Участь у заходах взяли також учасники табору Тернопільської станиці Пласту „Країна мрій-2", який в ці дні відбувався на хуторі Базниківка.

На фасаді міського будинку культури „Просвіта" (нині там Пластова домівка), було встановлено пам'ятну плиту на честь 100-ліття Пласту. Учасники дійства мали змогу відвідати фотовиставку „З історії пластового руху на Бережанщині", покуштувати пластової каші в показовому таборі, який діяв в дворику Пластової домівки.

До присутніх на святі промовляли старший пластун Роман Орищенко з київського куреня „Орден залізної остроги", сеньйор довіри з тернопільського куреня ім. Степана та Олександра Тисовських В'ячеслав Свердун, а також відомий усій Україні громадсько-політичний діяч Валентин Наливайченко. За його сприяння для Бережанської станиці Пласту було придбано нове туристичне спорядження, яке знадобилося скавтам вже на наступний день. 2 липня в урочищі „Панські озера" неподалік села Вільховець стартував табір Бережанської станиці Пласту.

Бережанська станиця Пласту в даний час активно збирає інформації про історію пластового руху в краї з метою підготування і видання ювілейної книги.

Перший пластовий грток у Бережанах було засновано – 1913-1914 навчальному році при польській гімназії з ініціятиви гімназійного професора Івана Бабія. Першими провідниками пластунів були учні Роман Кордуба, Теофіл Бемко, Ярослав Старух та Володимир Рижевський.

З початком українсько-польської війни Пласт при Бережанській гімназії припинив свою діяльність. Багато пластунів вступили до Бережанського куреня Української Галицької Армії (УГА). Невдовзі з куреня було зформовано леґендарну 3 Бережанську бриґаду УГА.

Після Першої світової війни бережанський Пласт відновив свою діяльність – у тій самій гімназії. Його розвитку сприяли колишній старшина УГА проф. І. Бабій та колишній лен Українських Січових Стрільців Володимир Бемко. Пластовий осередок отримав своє реєстраційне число „24" та став іменуватися як полк ім. Павла Полуботка.

Бережанські пластуни доглядали за стрілецькими могилами на горі Лисоні, в селах Посухові та Лісниках. У день 1 листопада щороку дівочий старшопластунський курінь встановлював символічну могилу в церкві св. Трійці в пошану полеглих борців за волю.

За період від 1914 року до 1930-го на терені Бережанського повіту було створено вісім пластових куренів, які згодом об'єдналися в Бережанський кіш. Пластовий вишкіл перейшло понад 300 юнаків і дівчат.

У вересні 1930 року польська влада заборонила діяльність Пласту в Галичині. Пластуни, вірні своїй присязі, перейшли в підпілля.

У 1928 році місцева жителька Марія Кізима подарувала пластунам ділянку землі під будівництво пластової домівки. Зусиллями пластових куренів та українського активу міста у 1930 році було побудовано двоповерховий будинок, в якому донині гуртується і виховується бережанська молодь.

Відразу з відновленням незалежної Української держави відновився на Бережанщині і Пласт. Його організатором у той відповідальний період був Іван Гадида, він доклав багато зусиль, щоб організація розвивалась кількісно та якісно.

Олег Захарків – старший пластун Бережанської станиці.

До европейської політики історичної пам'яті долучилися організації з України

ЛЬВІВ. – Львівський Центр досліджень визвольного руху та Меджліс кримсько-татарського народу стали членами Европейської плятформи пам'яті та сумління. Це промовистий сиґнал, що Европа продовжує з Україною розмову про суспільні демократичні цінності.

Учасники Плятформи — урядові, музейні, академічні та громадські інституції 13 країн Европи, а тепер і України — поширюють інформацію про діяльність тоталітарних режимів, вшановують пам'ять жертв і тепер ведуть справу до створення наднаціональної судової інституції для офіційного засудження злочинів, скоєних комуністичним тоталітарним режимом. Діяльність Плятформи активно підтримує Европейський парлямент.

„Об'єднана Европа будується на спільному баченні минулого, яке засуджує тоталітарні практики і тим самим ґарантує їх неповторення, — говорить голова вченої ради Центру досліджень українського визвольного руху Володимир В'ятрович. – Наш центр долучився до Плятформи, щоб ефективніше координувати зусилля з европейськими структурами. Завдання полягає не лише у вивченні історії, але й у з'ясуванні, як політика історичної пам'яті допомагає країнам Центральної та Східньої Европи долати наслідки тоталітаризму та творити демократичні суспільства. Шлях України — в Европу. Европа — це не тільки спільний ринок, а й спільні демократичні суспільні вартості. Те, що до Плятформи вступили ці неурядові організації, свідчить: наша країна, незважаючи на складну політичну ситуацію, рухається шляхом до об'єднаної Европи".

Центр досліджень визвольного руху та Меджліс кримсько-татарського народу стали членами Плятформи европейської пам'яті та сумління згідно з пунктом 4 статті 9 Статуту організації. Пазом з ними до Плятформи прийнято ще шість організацій з Німеччини, Чехії та Латвії.

Отож Плятформа европейської пам'яті та сумління сьогодні об'єднує 29 урядових, академічних та музейних установ і 14 країн Центральної та Східньої Европи. Головна мета організації – поширення інформації про діяльність тоталітарних режимів і вшанування пам'яті жертв. У червні 2012 року на конференції в Европейському парляменті у Брюселі Плятформа утворила експертну групу, яка згодом подасть проєкт наднаціональної правової інституції правосуддя для визначення міри злочинів, скоєних комуністичними тоталітарними режимами, і для їх міжнародного осуду. (Докладніше: http://www.memoryandconscience.eu).

Прес-центр Центру досліджень визвольного руху

Трагедія міста на Кубані

КРИМСК, Росія. – Від повені на Кубані, яка почалася в ніч на 7 липня, постраждали міста Геленджик, Новоросійськ, а особливо – місто Кримськ. По місту пройшла хвиля заввишки в декілька метрів.

Під час повені водяний вал знищив місто. Постраждали понад 26 тис. осіб, уряд повідомив, що загинула 171 особа. Повністю втратили майно 3,300 осіб. Також під час стихії постраждали три дитячих садки, школа, міська лікарня, фельдшерський акушерський пункт, туберкульозний диспансер. Зараз у 10 пунктах тимчасового розміщення перебувають 623 особи, ще 2,200 осіб прихистили родичі.

Мешканці Кубані стверджують, що влада істотно занижує маштаби катастрофи. Свідки повені розповідають, що тіла загиблих вивозили по кілька сотень. Так, місцева телерадіокомпанія „Електрон" повідомила, що тільки в один з чотирьох моргів привезли близько 400 трупів. Про це пишуть у російських блогах та соціяльних мережах.

„Ще вчора по самому Кримську у водостоках лежали трупи старих і дітей. Ночами вивозять автами близько 300-500 мішків з трупами за рейс!" – написала мешканка Краснодара Ольга Горіна. „Тільки на вулиці, де жив старший брат, з будинків вивезли 73 трупи. Люди гинули цілими родинами!", – зазначає вона.

Очевидці повені розповідають, що це було схоже на справжнє пекло. „Це було дуже страшно: на моїх очах у жінки з рук вислизнула дівчинка маленька, впала у воду, жінка за нею кинулась, за нею ще двоє чоловіків. І все – один раз тільки над водою чиясь голова показалася", – розповів мешканець Новоросійська Юрій Баль, якого повінь застала в авті на трасі.

При цьому жодної допомоги з боку влади люди не побачили.

Попередні результати розслідування свідчать про те, що найбільш імовірною причиною масової загибелі людей в Кримську стали природні фактори, а відсутність дієвої системи оповіщення громадян посилила наслідки трагедії.

В Кримську після повені.

Масові поховання загиблих в Кримську. (Фото: „Ройтерс")

Фортеця Кримська була побудована на Кубані у 1858 році і названа на честь Кримського піхотного полку. У 1862 році 140 вояків-відставників виявили бажання оселитися навколо фортеці. Дали їм наділи землі. Так виникла станиця Кримська. Пізніше сюди прибували переселенці з України, Росії і Молдови. У 1958 році станиця отримала статус міста і назву Кримськ. *(ТСН, УНІАН)*

Віче на захист української мови відбулося в Ню-Йорку

НЮ-ЙОРК. – Близько 200 українців з Ню-Йорку та його околиць зібралися 11 липня під будинком Генерального консульства України, щоб виявити своє уболівання з приводу утисків рідної мови на українській Землі. Віче організували Ню-йоркський Відділ в Українського Конґресового Комітету Америки, Організація Оборони Чотирьох Свобід України та „Нова українська хвиля".

Віче відкрив і ним провадив голова Світової Конференції Українських Державницьких Організацій Аскольд Лозинський. Молитву провели оо. Іван Тихович з Української католицької церкви св. Духу та Іван Дуфенюк з Української православної церкви Всіх Святих.

Впродовж півтори години учасники скандували гасла: „Наша мова – українська!" „Українська мова – так, русскій язик – ні!" „Геть москалів з України!" „Янукович – у відставку!" „Табачник – геть!" та інші.

З промовами виступили А. Лозинський, Адріян Длябога – від Відділу УККА в Ню-Йорку, Юрій Симчик – від ООЧСУ, Валентин Лабунський – від „Нової української хвилі", Надія Длябога – від Спілки Української Молоді, Ірена Куровицька – від Союзу Українок Америки, Наталка Качурак – від Об'єднання Жінок Оборони Чотирьох Свобід України, Михайло Козюпа – від Ради Оборони і Допомоги Українцям при УККА, Богдан Гаргай – від Фундації „Воля", Дмитро Ленчук – від Товариства української студіюючої молоді, Станіслав Тимочко – від Молодіжного Національного Руху в Україні.

З мистецьким читанням виступали Ксеня Качурак, Оксана Лиховид, Іванка Заяць, та учасник з України, а з сольоспівом – К. Качурак, Кіра і Максим Лозинські. Програму переплітали гуртові співи учасників у супроводі гітар Степана Качурака та М. Лозинського.

Вече завершилось піснями „Україно", „Не спи, моя рідна земле" та національним славнем.

Пресова референтура ООЧСУ

Гасла під час протесту закликали до опору українофобам. (Фото: УККА)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

А. Яценюк вийшов з „Фронту Змін"

КИЇВ. — Провідник об'єднаної опозиції „Батьківщина" Арсеній Яценюк вийшов з партії „Фронт Змін" і йтиме на парляментські вибори 2012 року як голова громадської організації „Фронт Змін". Інші члени політсили, які плянують пройти у Верховну Раду, також будуть безпартійними. Таке рішення було ухвалене 14 липня на з'їзді партії в Києві. „Членство у партії „Фронт Змін" кандидатів у депутати припиняється до моменту складання присяги народного депутата України", – уточнили у „ФЗ". Обов'язки провідника партії на час виборчої кампанії виконуватиме Світлана Войцеховська. У „Фронті Змін" додали, що це рішення носить суто технічний характер, оскільки Закон „Про вибори народних депутатів України" не передбачає формування виборчих бльоків. *(„Укрінформ")*

Олімпійську делеґацію очолить М. Азаров

КИЇВ. — Офіційну делеґацію від України на церемонії відкриття Олімпійських ігор у Лондоні очолить Прем'єр-міністер Микола Азаров, повідомило 14 липня аґентство „Інтерфакс-Україна" з посиланням на прес-службу Адміністрації Президента. Крім того, до складу делеґації увійдуть Міністер освіти і науки, молоді та спорту України Дмитро Табачник і голова Державної служби молоді та спорту України Равіль Сафіулін. Таке рішення ухвалили на координаційній раді з підготування до проведення Олімпійських ігор під головуванням Президента. За весь час участи збірної України в Олімпійських іграх президенти України цих змагань не відвідували, наголосили в прес-службі. Цьогорічні літні Олімпійські ігри в Лондоні відкриваються. *(„День")*

50 млн. евро на будівництво ТРЦ у Львові

КИЇВ. — Европейський банк реконструкції і розвитку (ЕБРР) надасть 46.1 млн. евро кредиту, частина з якого буде синдикована з комерційними банками, і 6 млн. евро субординованого кредиту голяндської „Multi Corporation BV" на будівництво торгово-розважального центру (ТРЦ) в центрі Львова. Про це повідомив 11липня пресsекретар ЕБРР в Україні Антон Усов. За його інформацією, відповідне рішення було ухвалене 10 липня радою директорів банку. Загальна вартість проекту оцінюється в 90 млн. евро. Позичальником за даним проєктом виступає засноване в кінці 2007 року ПрАТ „Мульти Вест Україна 3", яке контролюється „Multi Corporation". ТОВ „Мульті Девелопмент Юкрейн" – частина „Multi Corporation", яка є провідним комерційним девелопером і управляє міськими торговельними площами в Европі та Туреччині. „Multi" інвестує, розробляє і керує великомаштабними багатофункціональними торговими центрами і проєктами відновлення міста. Корпорація працює в 14 країнах світу. Головне бюро компанії з 1982 року знаходиться в Голяндії. *(УНІАН)*

Заборонили захищати українську мову

СИМФЕРОПІЛЬ. — Державна телерадіокомпанія Криму скасувала російськомовну програму „Два кольори", яка повинна була вийти увечері 13 липня і мала розповідати про заборонену акцію на підтримку української мови. За словами автора програми, журналістки Алли Петрової, їй висунули формальні претензії: спочатку про відсутність затвердженого сценарію програми і про погану якість звуку з виступів на вічу, а також в політичній анґажованості і аґресивності. Пізніше журналістка подала заяву про звільнення на знак протесту. Проте виконувач обов'язків генерального директора Степан Гулеватий повідомив, що має намір „особисто розібратися у конфліктній ситуації" і заяву про звільнення не підписав. 7 липня у Симферополі пройшла заборонена судом акція, під час якої було прийнято і передано звернення до речника ВР Володимира Литвина з проханням не підписувати закон про принципи мовної державної політики, оскільки той був прийнятий з порушеннями реґляменту і Конституції, а до Віктора Януковича з проханням заветувати його, а також винести на розгляд Ради національної безпеки і оборони, як такий, що погрожує національній безпеці. *(„Кореспондент")*

АМЕРИКА І СВІТ

Б. Обама розкритикував М. Ромні

ВАШІНҐТОН. — Міта Ромні звинувачують у приховуванні статків, Барака Обаму – у доведенні економіки країни до тяжкого стану. Але не встигли опоненти розкритикувати президента за високий рівень безробіття та проблеми економіки у червні, як Б. Обама пішов в атаку. Під час свого передвиборного турне південним штатом Вірджинія Б. Обама звинуватив М. Ромні у приховуванні свого минулого в бізнесі. І головне – у небажанні оприлюднити свої податкові декларації за той час, коли М. Ромні був засновником та головою ради директорів компанії „Бейн Кепітал". „М. Ромні заявляє, що він може виправити ситуацію в економіці, базуючись на своєму досвіді роботи у приватному секторі. Саме тому я вважаю, що виборці мають право знати, що саме він робив, і який у нього досвід у веденні бізнесу", – сказав Президент Б. Обама. Навіть дощова злива не зупинила Президента від намагання пояснити своїм виборцям, хто ж такий М. Ромні: „Він інвестував у компанії, яких називають першопрохідниками у виведенні робочих місць за кордон. Я не хочу виводити робочі місця за кордон, я хочу повернути їх назад у США". *(„Голос Америки")*

В Арґентині підтримують українську мову

БУЕНОС-АЙРЕС, Арґентина. — У столиці Арґентини 15 липня відбулася демонстрація проти закону про засади державної мовної політики в Україні. Організаторами акції протесту у Буенос-Айресі виступили активісти Української центральної репрезентації в Арґентині. Представники української діяспори провели віче біля пам'ятника Тарасові Шевченкові, а потім вирушили пікетувати Посольство України. У заходах взяли участь понад 100 осіб. Крім того, понад 300 українців поставили підписи на підтримку рідної мови у книзі, яку разом з листом передали Президентові Вікторові Януковичові через Посольство. Також того ж дня у всіх українських церквах Арґентини провели Молебень за українську мову. Також у Празі 12 липня понад 300 осіб взяли участь у загальноевропейській акції на захист української мови. *(„Кореспондент")*

Провідник КНДР став маршалом

ПХЕНЬЯН, Північна Корея. — Провідникові Північної Кореї Кім Чен Унові присвоїли звання маршала, повідомили 18 липня державні засоби масової інформації країни. „Ухвалено рішення нагородити званням маршала Корейської Народної Демократичної Республіки (КНДР) Кім Чен Уна, найвищого командувача корейської народної армії", – вказано у заяві корейської аґенції. Це сталося після кадрових змін у вищому військовому керівництві КНДР, коли рішенням політбюро Центрального комітету Трудової партії Кореї звільнили начальника Генерального штабу, віце-маршала 69-річного Лі Юн Го, як було зазначено, „за станом здоров'я". Маршал є найвищим військовим званням у КНДР. Тепер, як вважають оглядачі, Кім Чен Ун отримає можливість зміцнити свою контролю над армією. Це звання також мав покійний провідник КНДР Кім Чен Ір, якому посмертно надали звання генералісимуса у лютому, коли в країні відзначали його 70-річний ювілей. Це призначення є ще одним доказом того, що Кім Чен Ун плянує керувати Північною Кореєю через армію, як і його батько, а також свідчить про зосередження корейським керівником контролі над важелями влади. *(„Кореспондент")*

Українець понесе олімпійський вогонь

ЛОНДОН. — Чести нести 22 липня олімпійський вогонь українець Андрій Максимович удостоївся, організувавши в Україні благодійний проєкт допомоги пологовим будинкам. За даними організаторів, олімпійський смолоскип через усю країну пронесуть майже 8,000 осіб. Їх відібрали самі британці з числа заслужених громадських діячів – від шкільних вчителів до зірок спорту та кіно. Свою почесну місію вже виконали футболіст Дейвид Бекгем, багаторазовий олімпійський чемпіон Майкл Джонсон. На свою чергу пронести олімпійський вогонь вулицями Лондону чекає і українець А. Максимович. *(„Голос Америки")*

В Україні має бути одна державна мова – українська!

До „Свободи" продовжують надходити листи і заяви, автори яких засуджують появу в Україні законопроєкту „Про засади державної мовної політики". Частину цих звертань було прилюднено 15 і 22 червня. Нижче вміщено уривки з нових надходжень.

Світовий Конґрес Українців:

Світовий Конґрес Українців засуджує дії, що відбулися у Верховній Раді України 3 липня у зв'язку з так званим прийняттям антиконституційного законопроєкту „Про засади державної мовної політики", та розцінює їх як ще один приклад відходу провладних сил від демократичних принципів правління.

(...) Цей законопроєкт становить серйозну небезпеку для майбутнього розвитку української мови та ставить під загрозу ролю, яку вона має відігравати як єдина державна мова в Україні.

Законопроєкт суперечить Конституції України, яка стверджує, що „державною мовою в Україні є українська мова" та Европейській хартії реґіональних мов або мов меншин та Рамковій конвенції про захист національних меншин про те, що просування реґіональних мов та мов меншин не повинні відбуватися за рахунок державної мови (...).

СКУ закликає Президента Віктора Януковича не підписувати законопроєкт про мовне питання.

Український Конґресовий Комітет Америки:

Український Конґресовий Комітет Америки рішуче засуджує ухвалення 3 липня Верховною Радою України закону про мови, який дозволяє колонізаторській російській мові стати офіційною другою мовою в Україні.

Його так зване „прийняття" порушило численні норми парляментської процедури. Десятки депутатів вже публічно заявили, що їхні картки для голосування були використані, щоб голосувати за закон без їх відома чи згоди... Закон викличе труднощі під час майбутніх парляментських виборів, які відбудуться в жовтні цього року.

Особи, відповідальні за цей законопроєкт, повинні бути притягнуті до відповідальности за зрадницькі дії щодо України... Ми підтримуємо всіх, хто активно протестує проти спроби етноциду в Україні.

Конґрес Українців Канади :

6 липня Конґрес Українців Канади (КУК) в особі президента Павла Ґрода написав відкритого листа щодо мовного закону в Україні, який був представлений і пройшов друге слухання у Верховній Раді України... КУК закликає всю українську громаду та всі українські організації виступити проти антиукраїнського законодавчого акту, присвятити свій час і надати фінансову підтримку місії спостерігачів під час осінніх виборів до Верховної Ради, котрі матимуть позитивний вплив на стан демократії в Україні.

Союз Українських Організацій Австралії:

Союз Українських Організацій Австралії (СУОА) та українська громада Австралії висловлюють глибоке обурення з приводу антиконституційного законопроєкту у справі мови, який був „прийнятий" Верховною Радою України. Висловлюємо обурення з приводу не тільки „прийняття" закону, але й щодо процесу його „прийняття"...

Як може держава розвиватися за нормальними европейськими стандартами, коли обрані депутати не мають ні пошани до, ні страху перед порушенням Конституції України, коли маніпулюється міжнародна Хартія для мов меншин? (...) Президент України, який зобов'язаний захищати розвиток української держави, має лише один вибір – не підписувати цей закон.

Товариство „Українсько-грецька думка":

Підтримуючи наших співвітчизників в Україні, в цілому світі та в країнах поселення представників нової хвилі еміґрації, Товариство „Українсько-грецька думка" та вся українська громада Греції висловлюють щире обурення з приводу антиконституційних дій депутатів Верховної Ради України при прийнятті в другому читанні 3 липня проєкту Закону „Про засади державної мовної політики"...

Ми звертаємося до урядів усіх розвинених держав світу з проханням підтримати народ України і не допустити нового геноциду українців шляхом приниження та знищення вікових традицій давнього слов'янського народу в самому серці Европи.

Організація Українських Націоналістів (б):

Організація Українських Націоналістів (бандерівців) закликає членів та прихильників ОУН, всіх українських патріотів в Україні та за її межами рішуче виступити проти антиконституційного заколоту українофобських чинників, спрямованого на позбавлення українців прав господаря на власній землі.

Цинічне антизаконне „просування" мовного законопроєкту, котрим фактично нівелюється державний статус української мови, може стати останньою краплею, яка переповнить чашу народного терпіння, про що неодноразово попереджала ОУН у своїх заявах і зверненнях... Закон про мовну політику не лише демонструє свою зневагу до більшости населення України, яке послуговується українською мовою на роботі і в побуті, але й фактично суперечить Конституції України.

Українська громадська організація „Помаранчева хвиля":

Українська громадська організація „Помаранчева хвиля" висловлює рішучий протест і обурення з приводу антиконституційного українофобського законопроєкту, який був остаточно прийнятий Верховною Радою. Рубікон перейдено. Сьогодні держава Україна встала перед реальною загрозою втрати не тільки своєї державної мови, а й своєї Незалежности і територіяльної цілісности... Закликаємо всі українські громадські організації за кордоном, всіх українців, кому не байдуже майбутнє України, продовжити активне пікетування всіх українських дипломатичних установ. Досить мовчати і чекати!

Український Католицький Університет:

Партія Реґіонів у спілці з комуністами таки нав'язали Україні закон, який, усупереч її Конституції та рекомендаціям Ради Европи, підриває позиції державної мови, а тому серйозно дестабілізує гуманітарну ситуацію в країні. Схоже, що парляментський процес в Україні остаточно паралізований, оскільки цинічне знущання над процедурою прийняття рішень і грубий диктат не мають нічого спільного з парляментаризмом. (...)

Україна має достатньо здорових і відповідальних сил у всіх своїх реґіонах, щоб консолідуватися довкола ідеї захисту своєї державности і таки знайти загальнонаціональний консенсус щодо шляхів її розвитку... УКУ, який вповні може виконати свою місію лише в умовах цивілізованого державного ладу, готовий бути активним учасником пошуку такого консенсусу.

Асоціяція українських правників Америки:

3 липня владна більшість українського парляменту проголосувала за законопроєкт „Про засади державної мовної політики", який грубо суперечить Конституції та підриває конституційний лад України...

Порівнюючи положення цього законопроєкту з европейськими конституційними стандартами, Венеціянська комісія Ради Европи зазначила, що цей закон не здатний встановити належний балянс між розвитком і вживанням державної мови як об'єднуючого чинника суспільства і розвитком та захистом мов національних меншин. І найважливіше: прийнятий „мовний закон" неприховано і зухвало порушує не лише

(Закінчення на стор. 9)

Українці в Ізраїлі стривожені тиском на мову

В Ізраїлі, де тепер живе майже 30 тис. етнічних українців, які видають свій журнал, проводять фестивалі та вечори української культури, триває активне обговорення ситуації, що склалася останнім часом навколо прийняття Верховною Радою України закону про засади мовної політики. Голова Товариства „Українці в Ізраїлі" Світлана Глаз поцікавилася думками з цього приводу ізраїльських українців.

Борислав Остапенко, історик:
„На мою думку, в Україні ще не стала остаточно на ноги українська мова, і запроваджувати російську мову на рівні бодай реґіонального значення, недоцільно. Держава має державну мову. Вивчати її, мову Тараса Шевченка і Лесі Українки, необхідно в дитячих садочках, школах, університетах, спілкуватися нею між собою. Політики повинні говорити українською мовою. Минуло вже кілька десятиліть з того часу, як Олександер Довженко сказав таку болючу для мене, українця й історика, фразу: „Україна – єдина держава у світі, де українці не знають свою історію". Досі не спостерігається зрушень в цьому пляні, і одна з причин – незнання української мови. Навіть в столиці, у Києві, не можна знайти українську газету, а на полицях книгарень 80 відс. книг – російською мовою. Є країни, де існує дві державні мови. Одна з них – Ізраїль, але тут інша ситуація – тисячоліттями євреї та араби живуть на цій землі разом. Я проти закону про надання в Україні російській мові таких повноважень, адже цей закон ображає не тільки українців, але й росіян, які живуть в Україні".

Іван Потьомкін, поет:
„Мені здається – тут я уже був, от тільки мову дещо призабув", – ці рядки були першими, коли ступив я на Святу Землю. Було мені тоді 54 роки. І попри всілякі труднощі й незлагоди мені таки вдалося вивчити державну мову цієї країни, не бути в ній чужинцем. Ось чому ніяк не можу збагнути позицію тих, хто законодавчо, себто всупереч природі краю, його віковічним традиціям, силкується нав'язати Україні чужинську російську мову. Свою позицію я відтворив у вірші:

Не називай цей край Вітчизною ніколи,
Якщо прадідівською піснею не прослсозивсь,
Не в серце вклав історію, а залишив у школі,
На суржик дар материнський перевів,
За блага на сусідську мову перейти готовий.
Не називай цей край Вітчизною ніколи".

Борислав Протченко, журналіст:
„Я вже багато років не живу в рідному Кривому Розі, але серце болить за Україну, і я стежу за всім, що там відбувається. Останні події, пов'язані з наданням російській мові статусу реґіональної, на мою думку, не що інше, як неспроможність влади зробити так, щоб люди не сварилися в Україні, а мали можливість спокійно працювати, не виявляли ворожнечу до інших національностей, що живуть в Україні, через мовну, абсолютно видуману проблему, щоб спілкувалися багатьма мовами, але знали і розуміли державну, якою повинна бути українська мова. Російська мова в Україні і так поширена, нею пишуть і говорять. Ніхто її не забороняє і східні реґіони спілкуються російською, а прийняття такого закону може створити небажаний прецедент в Україні і призвести до серйозних загострень між сходом і заходом".

Вольф Москович, професор:
„Закон, про який ми говоримо, непростий за своїм змістом, і його слід розглядати з кількох аспектів. З стратегічної національної державности закон реґресивний, який може призвести до серйозних ускладнень і непорозумінь. З іншої сторони, Україна, на жаль, була русифікована ще в 1654 році, після Переяславської ради, і це продовжувала робити царська Росія, радянська влада і теперішня Росія. Тисячі людей, що живуть в Україні, говорять російською мовою, бо це їх мова. І це повинна враховувати українська влада. Повинна врахувати і те, що не всі меншини, що живуть в Україні, хочуть запровадження російської мови. Скажімо, не в захваті від цього в Криму. На думку місцевих татар (я щойно повернувся з Криму), це знизить їх шанси на збереження власної мови, культури і традицій. Не час тепер приймати такі закони. Вони лише призведуть до загострення ситуації".

Євдокія Чумак, прес-секретар Товариства „Українці в Ізраїлі":
„На відстані все бачиться інакше, але українські проблеми, тим більше мовні, завжди відбаються болем в наших серцях. За тисячі кілометрів від України ми зберігаємо, плекаємо і поширюємо рідну мову, намагаємося передати її онукам. Закон про надання російській мові статусу реґіональної, на наш погляд, несправедливий по відношенню до українців. Після 20 років самостійности українська мова знову повинна поступитися державністю? Як же це так? Адже ще Павло Тичина писав: „І вся давність і обнова – українська мова". Українська громада Ізраїлю стурбована мовною ситуацією в Україні".

КОМЕНТАР

Я п'ять років жив в Україні

Олег Чорногуз

У „Слові Просвіти" 5 квітня прочитав статтю Анатолія Шпиталя „Пообіч Майдану", а в ній – неприйнятні для мене слова давнього приятеля і здібного поета Миколи Славинського: „...Але події 2004 року стали чи не найбільшою втратою новітньої нашої історії".

Неприйнятні, бо ж я нічого прекраснішого, ніж Помаранчевий Майдан, за свої 75 років не пережив.

Мені свого часу випала велика честь бути делеґатом від України і виступати з високої трибуни ООН. Тоді в списку ще не було тих країн, які виникли після перебудови. Але 2004 року постколоніяльних країн збільшилося у складі ООН мало не на чверть. І саме 2004 року погляд цих країн, як і решти, був спрямований на наш Помаранчевий Майдан. У мене досі перед очима стоїть Варшавський національний університет, його вікна. Мабуть, Польща ніколи не бачила стільки жовто-блакитних прапорів у своїй столиці, як у ті помаранчеві дні. Я бачив пам'ятник великому Кобзареві у Вашінґтоні – як у ті дні разом з великим Шевченком піднімався, з неозорого моря наших національних прапорів, й великий Джордж Вашінґтон.

Я ніколи не був таким щасливим, як у дні Помаранчевої революції, коли біля свого національного прапора бачив грузинський стяг, прапори прибалтійських республік, Білорусі і навіть російський „триколор". Я чув слова „старшого брата", який з цим прапором вийшов разом з нами, щоб підтримати нас, українців. Він уголос, не соромлячись сліз, звертався до Бога: „Господи, подаруй мені хоч один такий день у Москві. Чи зможе коли-небудь моя Москва дожити до таких днів?!".

Пам'ятаю дівчаток і хлопчиків, які з вікон авт розмахували помаранчевими прапорцями. Мені було трохи страшно тільки за цих діточок. Але як тільки українська міліція заявила, що вона – разом з народом, як тільки генерал армії заявив з трибуни, що армія також з українським народом, я зрозумів: цей народ непереможний.

А ще пригадую телефонні дзвінки з діяспори. Мої знайомі й незнайомі розповідали мені, що „ваші дописи" (так діяспора висловлювалася) читають по суботах і неділях у наших українських церквах.

І коли мені тепер кажуть: „Я стояв за Ющенка!", мені хочеться заперечити: „Я ніколи не стояв за Ющенка. Я ніколи не стояв за Тимошенко. Я стояв за свою волю, за волю і незалежність

(Закінчення на стор. 6)

АМЕРИКА І СВІТ

Аун Сан Су Чжі – „Громадянин світу"

НЮ-ЙОРК. — Недержавна громадська організація „Атлантична рада" оголосила, що провідник опозиції у Бірмі Аун Сан Су Чжі приїде у вересні до Ню-Йорку, аби отримати нагороду „Громадянин світу". Речник Атлантичної ради Талін Ананян 17 липня повідомила що Аун Сан Су Чжі нагорода буде вручена особисто. Атлантична рада заявила, що врученням нагороди Аун Сан Су Чжі, яке відбудеться 21 вересня, буде відзначено її „непохитну відданість демократії та правам людини". Також у своїй заяві Атлантична рада називає Нобелівського лавреата „міжнародним символом свободи та людської гідности". Це запрошення надійшло в той час, коли в Бірмі (знаній також як Мянмар) перебуває делеґація американських підприємців високого рівня з метою пошуку можливостей для інвестицій в країну, яка швидко реформується. Натомість Аун Сан Су Чжі закликає західні країни не поспішати з зняттям санкцій з країни та вкладенням інвестицій. Минулого тижня США формально зняли санкції з Бірми, що дозволило інвестування в країну з боку США вперше за останні 15 років. *(„Голос Америки")*

На виборах у Лібії перемогли ліберали

ТРІПОЛІ, Лібія. — За результатами перших вільних виборів у Лібії, які відбулися після повалення Муамара Кадафі, перемогу 7 липня здобув Альянс ліберальних партій. Альянс національних сил, який очолює прем'єр перехідної ради Махмуд Джібрил, отримав 39 з 80 місць. Ісламістському угрупуванню Брати-мусульмани дісталося 17 місць. Крім того, в Національну асамблею, яка має 200 місць, потраплять десятки незалежних кандидатів. Покищо не доводиться говорити, хто очолить більшість. Це залежатиме від того, кого визнають своїм провідником 120 незалежних кандидатів. Втім, тісно пов'язана з Братами-мусульманами Партія справедливости і порядку стверджує, що їй дісталося багато місць, зарезервованих за незалежними кандидатами. Тому не виключено, що деві ці партії можуть спробувати отримати більшість. Загалом у виборах взяло участь понад 100 партій, багато з яких були зформовані кілька місяців до цього. Нова асамблея, яка називатиметься Загальний Національний Конґрес, отримає законодавчу владу, і її робота триватиме щонайменше рік. Саме її члени вперше з 1969 року, коли М. Кадафі прийшов до влади, призначатимуть уряд. Останні незалежні парляментські вибори відбулися в Лібії незабаром після здобуття нею незалежности в 1952 році, а останні загальні вибори пройшли в 1965 року, коли в країні вже не існувало політичних партій. За даними виборчої комісії, у голосуванні взяли участь 62 відс. зареєстрованих виборців. *(Бі-Бі-Сі)*

Українці вивчають польський досвід

ВАРШАВА, Польща. — В Інституті політичних наук Варшавського університету 14 липня відкрилася IV „Літня школа", організована цим закладом та фундацією „EUROPEA". Проєкт має назву „Польська дорога до демократії і побудови громадянського суспільства. Польща–Україна – літня школа". У церемонії відкриття школи взяв участь Посол України в Польщі Маркіян Мальський. У вітальному слові до організаторів та студентів з України посол підкреслив надзвичайно важливе значення подібного роду академічних ініціятив та проєктів, спрямованих на розвиток та зміцнення українсько-польських зв'язків у сфері освіти. У цьогорічному проєкті, який триватиме до 26 липня беруть участь 30 студентів з українських навчальних закладів Донецька, Маріюполя, Луганська, Києва, Івано-Франківська, Болехова, Тисьмениці, Чукалівки та Коломиї. Під час літньої школи українські студенти відвідають лекції та практичні заняття з політичних, економічних, соціяльних та культурних дисциплін. Програмою школи передбачено виїзди до Кракова, відвідання нацистського концтабору Авшвіц-Біркенав, а також зустріч українських студентів з колишнім Президентом Польщі Лехом Валенсою у Ґданську та видатним польським режисером Анджеєм Вайдою. *(„Укрінформ")*

Мова – над політикою

Це абсолютно невідповідний зв'язок понять – мова і політика. Зводити в пару ці два зовсім різні рівні смислів означає принижувати перший з них і вивищувати другий. Політика щодо кожної мови у світі може виконувати тільку одну-єдину функцію – захищати мову як особливий скарб у житті людства, як той засіб, з допомогою котрого Бог створив людину розумною і духовною істотою. Якщо ж якась свавільна сила зазіхає на будь-яку мову, то це вже не політика, а злочин і перед людством, і перед Богом. Таке зазіхання – не просто антигуманне, але й антикультурне, нице. В Україні сьогодні всю світоглядну і моральну ницість вособлює Партія Реґіонів, яка за рівнем культури її провідників і членів є соромом для европейської країни.

Але не чекаймо, що вони почервоніють, бо тут не тільки у мовному безкультур'ї річ, а в крайній ворожості до незалежної України, до нашої нації. І перевиховати„реґіоналів" неможливо, бо це не самостійні особистості, а керовані Москвою „зомбі". З ними одна тільки рада – опір. Все це „реґіональне" русотяпське безкультур'я, разом з московським україножерством лише здається сильним і непоборним. Бо справжня сила, що є Боговгодною, полягає лише у правді і почутті справедливости, і проти цієї переможної зброї свідомого українства не встоять наші найбільші вороги.

Українці світу, зокрема наші громади на Північноамериканському континенті, як частка рідного народу, не стоять і ніколи не стоятимуть поза цим опором злу. За півтори сотні еміґрантських літ багатюща і прекрасна англійська мова не витіснила з наших сердець мови рідної. Бо це було щось набагато більше, ніж інстинктивне самозбереження – це була свідома, добра воля, ознака високої культури, внутрішньої шляхетности наших предків.

Ось читаємо в Альманасі УНСоюзу на 1914 рік – „Чому треба шанувати і берегти рідну мову". Кожна думка статті – повчальна, кожен поданий у ній приклад зберігає всю свою актуальність: „...У північні части Европи є народ – норвежці; їх небагато – всього 7 міліонів. Мова їх подібна до німецької, як наша до московської. Як норвежці дістали трохи освіти і почали дбати про свою літературу, то німці їм радили: пощо вам розвивати ще свою мову, беріть нашу готову, уживайте її, наша краща від вашої, а головна річ – у нас вже є велика і гарна література, то й ви будете користуватися нею, а вашу норвезьку мову треба ще наломлювати, виправляти. Але норвежці їх не послухали. Вони пильно й свято шанували свою мову, стали дбати про розвиток своєї літератури – й от через яких кількадесят літ вони створили на своїй рідній мові такі твори, яких нема у Німеччині, та й не одні німці, але люди цілого світу перекладають тепер норвезьку літературу на свої мови – і мають з того велику користь, науку і радість. А якби норвежці в свій час були послухали поради німців, то того своєрідного, гарного цвіту, що зветься норвезькою літературою, не було б на світі...".

Норвежцям німці тільки радили, але не вбивали їхньої мови, як Москва нашу. Але якщо у страшних умовах українці не послухали „добрих порад" і створили свою велику літературу, то невже ж не зможуть змести з дороги ницу політику проти українського Слова?

ІСТОРІЯ

В. Щербицькому – пам'ятник? Це вже занадто!

Сергій Горицвіт

ВЕРХНЬОДНІПРОВСЬК, Дніпропетровська область. – 11 травня тут на офіційному рівні вшанували пам'ять Володимира Щербицького – ставленика й сподвижника Леоніда Брежнєва, борця з „українським буржуазним націоналізмом". З участю губернатора области Олександра Вілкула та народного депутата від Партії Реґіонів Сергія Глазунова урочисто відкрито присвячену В. Щербицькому оновлену експозицію у місцевому музеї, а до підніжжя пам'ятника цьому „двічі героєві" покладено квіти.

За що ж такі почесті? З 1946 по 1965 рік цей вірний Москві функціонер працював на керівних партійних посадах у Дніпропетровській області, майже 10 літ очолював Раду Міністрів УРСР, відтак 17 років – Центральний комітет Комуністичної партії України. Комуністи вважають, що, дякуючи йому, в повоєнні роки та за період сталінських п'ятирічок зросла економіка і навіть кількість населення в Україні. Та факти свідчать, що діяв В. Щербицький не в ім'я українського народу, а виключно заради власної кар'єри, прагнучи вислужитися перед Кремлем, був вособленням мертвотного застою в Україні.

В одному з інтерв'ю Леонід Кравчук пригадав, як під час обговорення доповіді Михайла Горбачова В. Щербицький перебив промовця запитанням: „Ви мені скажіть, будь ласка, який дурень придумав це слово – перебудова? Навіщо перебудовувати дім? Хіба у нас щось погано у Радянському Союзі? У нас усе добре! Що перебудовувати?".

Нещадно карав В. Щербицький опозиціонерів, що виступали проти проявів неосталінізму, консерватизму в економіці й політиці. На початку 1970-их років було притягнуто до кримінальної відповідальности майже 1,000 осіб. Були заарештовані і позбавлені волі на вісім-12 років Василь Стус, Іван Світличний, Євген Сверстюк, Іван Дзюба, В'ячеслав Чорновіл, Ігор Калинець, дещо пізніше – Богдан Горинь і Ярослав Кендзьор та багато інших. 23 члени Української Гельсінкської групи з 37 були зауджені від 10 до 15 років. Коли хтось з них повертався, їм приписували нові злочини і знову заарештовували. За вказівками В. Щербицького протестуючих силою забирали до психлікарень.

З ім'ям В. Щербицького пов'язане посилення русифікації України. Російська мова, що пропаґувалася як засіб міжнаціонального спілкування, на практиці витісняла українську мову з освіти, науки й культури. Приклад місцевій бюрократії подавав сам В. Щербицький, виголошуючи свої промови „общепонятною".

Та в першу чергу у провини В. Щербицькому слід поставити війну в Афганістані, у яку він втягнув Україну. Також обурливо вів він себе у дні чорнобильської трагедії. Маючи на руках усі дані про те, що сталося і чим радіяція загрожує людям, В. Щербицький у перші дні приховував інформацію про аварію. Лише на третій день після вибуху реактора почалася „тимчасова" евакуація опромінених мешканців Прип'яті. А через п'ять днів після аварії В. Щербицький влаштував у столиці першотравневу параду і вивів дітей та молодь Хрещатик під радіоактивні опади...

У документальній стрічці „Володимир Щербицький. Спроба епітафії", створеній „Укртелефільмом" на замовлення Державного Комітету інформації і присвяченій 85-річчю від дня народження цього партійного ортодокса, автори її зробили наголос на тому, яким В. Щербицький був добрим чоловіком і батьком, скромним у побуті. Але ж обійдено мовчанкою, скільки лиха завдав він українському народові не лише в економіці, в культурі, скільки тисяч життів скалічив.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Газета заснована у 1893 році — Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Рома Гадзевич
Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто

FOUNDED IN 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by
the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800 — **E-mail:** svoboda@svoboda-news.com
Fax (973) 644-9510 — **Website**: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:
Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата: $65.00 на рік, $40.00 на півроку.
Для членів УНСоюзу – $55.00 на рік, $35.00 на півроку.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda".
Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ"		
Адміністрація	Володимир Гончарик	☎ (973) 292-9800 x 3041 **E-mail**: admin@svoboda-news.com
Оголошення	Володимир Гончарик	☎ (973) 292-9800 x 3040 **Fax** (973) 644-9510 **E-mail** adukr@optonline.net
Передплата	Марійка Пенджола	☎ (973) 292-9800 x 3042 **E-mail** subscription@svoboda-news.com

В Канаді відзначили День багатокультурности

ОТАВА. – 27 червня Конґрес Українців Канади оприлюднив наступну заяву президента Павла Ґрода з нагоди відзначення канадського Дня багатокультурности:

„Від імені 1.3-мільйонної українсько-канадської громади Канади мені приємно побажати всім канадцям щасливого Дня Багатокультурности.

Одним з визначальних принципів Канади є повага до різноманітности, підтримка багатокультурности. Українсько-канадська громада допомогла розвинути канадську політику в ряді провінцій, включаючи багатокультурність. Ми були провідниками цієї політики федеральним урядом Канади 40 років тому. Канада стала сильнішою завдяки політиці багатокультурности та праці Комітету громадського розвитку Конґресу Українців Канади (КУК).

Від імені Ради директорів, провінційних рад, відділів та складових організацій КУК я радий оголосити нашу продовжувану підтримку політики багатокультурности Канади, яка посилює наш соціяльний устрій і продовжує робити нашу країну зразком для надхнення та захоплення світові".

КУК

Я п'ять років...

(Закінчення зі стор. 5)

свого народу, і мене на Майдан привів не Ющенко, не Юля. Я ніколи так не пишався своєю Україною, як у ті Помаранчеві дні, коли моя держава показала усьому світові, що бувають революції і без крови.

Я низько кланяюсь українському народові, доземно кланяюсь Українському Президентові В. Ющенкові за те, що він оживив у мені історичну пам'ять, мову і найдорожче — волю, яку вже неможливо відібрати від мого народу.

Київ

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Протестуймо проти переслідування української мови!

Прийняття закону „Про основи мовної політики“ у Верховній Раді України матиме драматичні наслідки для всього українського суспільства. Недотримання парляментських процедур в парляменті України призвело до нечесного прийняття даного закону, який буде сіяти суспільний розбрат за декілька місяців до виборів в Україні.

Українська громада та її організації можуть і повинні реаґувати на цей акт повної і всебічної зневаги до державної мови України. Просимо писати заяви від окремих осіб і організацій до Президента Віктора Януковича, ґаранта Конституції України, закликаючи його накласти вето на запропонований закон і пропаґувати українську мову як єдину конституційну мову в Україні. Заяви просимо надсилати до Української Національної Інформаційної Служби, яка, в свою чергу, доставить листи в Посольство України у США. Ваші дії зараз мають вирішальне значення у справі оборони української мови!

Якщо вам буде потрібна додаткова інформація, просимо контактуватися з УНІС за тел.: (202) 547-0018 або електронною поштою: unis@ucca.org.

Наша адреса: Ukrainian National Information Service, 311 Massachusetts Ave., N. E., Washington D. C. 20002.

УНІС, Вашінґтон

Про бункери і криївки УПА

Стаття Євгена Цимбалюка „Знайдено бункер УПА“, поміщена у „Свободі“ 9 липня, пригадала мені мої бункери в Українській Повстанській Армії, бункери іших членів УПА і підпілля в округах міст Любачів, Ярослав, Синява, на багатьох теренах Лемківщини. Найбільшими були бункери, як пише Є. Цимбалюк, на Львівщині. У них містилися друкарні і санітарне обслуговування.

Бункери називали також криївками, якщо вони були добре законспіровані. Часто мова про них побуджує романтичне уявлення, але дійсність була іншою. До криївок входили і виходили люди, а інші могли це побачити, тому ці криївки не могли утриматися у секреті.

Я сам збудував кілька з них. Одну вирішив збудувати у сільському клюбі, де щоденно відбувались різні сходини, і нікому не було підозріло, як хтось туди йшов. Я збудував її під сценою, землю порозкидав, вхід був накритий піском. Лікували там хворих вояків сотні Бриля і Калиновича.

Криївка мусила мати вентиляцію, себто отвори назовні. Службовці з НКВД придумали зав'язувати на галузці легке пір'я, за яким стежили і виявляли криївки.

Також мав я криївку на березі річки. На поверхні росли кущі, а вхід був збоку над самою водою.

У лісі Щибівовки, між селами Молодичем і Сурмачівкою, будували також великі криївки. Провід ОУН, яким керував Корнійчук, мав групу для їх побудови. Член групи Шпак організував хлопців віком 15 років, вчив їх вживати зброю, виставляти стійки і стежі. Під час копання криївок їм зав'язували очі і провадили на місця праці з лопатами.

Моїм завданням було вкладати різні підпільні публікації у великі місткості для молока і заливати отвори бджолиним воском.

В часі Акції „Вісла“ Корнійчук вислав мене на Пруси Східні приготувати все можливе, для схоронення членів УПА і підпілля, знаходити можливості їх леґалізації. Я викопав дві криївки – одну у стайні, іншу у лісі Старгарду. У тій, що в лісі, зберігали хрестики, молитовники і Біблію. Я познаходив порозкидувані українські родини, і часто всі стрічались глибоко у лісі, де співали молитви і церковні пісні.

Роман Мац,
Бетлегем, Пенсильванія

Вояки УПА. Четвертий справа - Роман Мац.

Оберімо українців до Верховної Ради

У житті є час веселитися і час плакати. 20 років тому українці дістали самостійність і веселилися, а тепер мусять боротися з донецькою зграєю за державну українську мову. Російська „п'ята колона“ не хоче вивчити державну мову і вимагає, щоб решта українців розмовляла російською мовою.

У жовтні мають бути вибори до Верховної Ради. Українці повинні обрати солідних, національно свідомих депутатів, які раз і назавжди зачинять „п'ятій колоні“ рота. Не може бути другої державної мови. У цій справі не можна поступитися навіть одного кроку назад. Якщо російські колоністи хочуть жити і працювати в Україні, то мусять говорити українською мовою.

За 300 років російської неволі Росія не зробила з українців росіян, а тепер „п'ята колона“ думає доконати те, що цареві не вдалося.

Це – критичний час для українців. Якщо вони погодяться на дві мови, то за кілька років „п'ята колона“ на Донбасі захоче приєднатися до „матушки-Москви“. І тоді Україна зникне з мапи Европи.

Юрій Кравчук,
Вільмінґтон, Делавер

Листи читачів – поезії і проза

Вже й літо у розпалі, а читачі „Свободи“ про літній відпочинок не думають, активно дописують до тижневика.

Відома літераторка **Леся Храплива-Щур** з Торонто написала вірш на теми поневірянь недавно померлого Івана Дем'янюка, а також надіслала, як вона пише, „квітки з народного фольклору“ про події в Україні. Критикуючи нинішній провід молодої держави, вона зокрема пише:

Не закриють хмари сонця,
Зійде вранці знову!
Не вам взяти, яничари,
Історію й мову!

Ректор Національного університету „Острозька академія“ **Ігор Пасічник** від імені студентів та професорів надіслав вітання редакторам „Свободи“, підкресливши: „Зважаючи на динамічність і багатовимірність сьогодення, непроста професія журналіста набуває нового значення. У наш час бути журналістом – це не просто вміти описати події, а й передати почуття та думку громадськости. Дякуємо вам за підтримку і віру в Українську державу!“.

З Кривого Рогу написали голова об'єднання і ради Товариства „Просвіта“ ім. Тараса Шевченка **Микола Коробко**, секретар міської організації „Просвіти“ **Олена Маковій**, секретар міського правозахисного товариства **Валентина Кривда**, редактор газети „Промінь Просвіти“ **Сергій Зінченко**: „Вітаємо вас з Днем незалежности Сполучених Штатів Америки! Зичимо вам, вільним журналістам у вільній країні, нових творчих перемог, бадьорости духу, приємних фактів життя вашої країни і справдження ваших надій щодо утвердження свободи й демократії в Україні! Дякуємо вам за вашу творчу роботу, за вашу увагу до розв'язання наших проблем з метою просування до справді світлого майбутнього України як правової держави!“.

У Рівному, повідомив **Євген Цимбалюк**, зберігся 120-річне фортепіяно, на якому у минулому столітті грали письменники Улас Самчук та Олена Теліга у помешканні, де у 1942-1943 роках квартирував У. Самчук. 14 червня біля фортепіяна звучали українські романси, народні пісні у виконанні Заслуженої діячки культури України Галини Швидків. Надалі тут відбуватимуться творчі вечори з музикою, поезіями, мистецькими дискусіями.

В Україні порушують права українців

До „Свободи“ надійшла копія листа Генеральному секретареві ООН Бан Кі-Муну від заступника голови Української Республіканської партії Ростислава Новоженця зі Львова, яку вміщено нижче.

Напередодні 16-ої річниці Конституції України ми змушені констатувати грубе порушення в державі передусім національних і соціяльних прав корінного населення – українців.

Після приходу до влади Президента України Віктора Януковича, ставленика промосковської Партії Реґіонів, в Україні цілеспрямовано здійснюється політика національної дискримінації українців як етносу. Останнім часом режим В. Януковича став на шлях запровадження в Україні національної нетерпимості, зневаги, іґнорування і приниження всього українського.

В Україні згідно з переписом населення 2001 року проживає 78 відс. українців за національністю. Однак, серед вищого керівництва держави немає жодного українця. У Верховній Раді України українці за національністю складають лише 22 відс. 98 відс. власности в Україні перебуває в руках національних меншин. Серед трудових міґрантів з України 98 відс. складають українці.

Ухвалення парляментом закону про запровадження в Україні російської мови як другої державної – не залишає сумніву в тому, що правляча верхівка в Україні, що складається з національних меншин, веде щодо корінної нації українців політику апартеїду. Апартеїд, як відомо, є злочином проти людства.

Просимо Вас на підставі Міжнародної конвенції від 1976 року про запобігання злочинові апартеїду і покарання за нього застосувати необхідні термінові санкції до керівництва України з метою добитись зміни політики влади на користь українців.

Д-р Мар'яна Рубчак вела мову про жіноцтво

Учасниці зустрічі (зліва): Анна Мостович, Мар'яна Рубчак і Віра Боднарук. (Фото: Орися Антонович)

Віра Боднарук

ЧИКАҐО. – 23 червня в Українському Інституті Модерного Мистецтва (УІММ) відбувся виступ д-ра Мар'яни Рубчак і презентація її книжки „Mapping Difference. The Many Faces of Women in Contemporary Ukraine".

Голова Літературної секції інституту Віра Боднарук представила доповідачку і розповіла про її професійний шлях і наукову працю. Привітала гостю д-р Анна Мостович, голова Чикаґської групи підприємців і професіоналів, співспонзор вечора.

У своїй доповіді М. Рубчак зосередилася на найновіших акціях жінок в Україні, які протестують проти зневаги до жіноцтва на найвищому рівні, включно з Президентом України. Така неґативна ситуація спонукала молодих жінок в Україні вийти на публічний форум з протестом проти образи і насильства. Ці активістки відомі як група „Фемен".

Присутні висловили свої погляди на цю ситуацію.

Д-р М. Рубчак, історик за фахом і професор Валпарайзо-університету в Індіяні, у своїй науковій діяльності займалася питаннями фемінізму і гендерної проблематики в Україні. Вона працює над новим збірником статтей, який охоплюватиме погляди молодих учених з України.

Присутні мали змогу придбати її книжку з автографом.

Відзначили День батька

Катерина Мицьо

ҐЛЕН-КОВ, Ню-Йорк. – 42-ий Відділ Організації Оборони Чотирьох Свобід України з нагоди Дня батька влаштував 17 червня пікнік на оселі Отців-василіян.

Пікнік розпочався Службою Божою, яку відслужив о. Теодозій Ільницький. Він також привітав батьків зі святом і виголосив змістовну проповідь.

Офіційну частину свята відкрила голова 42-го Відділу Катерина Мицьо, яка до ведення програми запросила директорку Школи українознавства при Українській католицькій церкві св. Володимира Роксоляну Левенець.

З привітом до батьків звернулася вчителька Школи українознавства Галя Турко. Звучала музика Люди і Валерія Грелів. Л. Грель є учителькою співу в Школі українознавства.

Вчительський співочий гурт під музичним проводом Л. Грель заспівав кілька пісень. Наймолодший учасник програми Максим Турко заграв на скрипці в'язанку коломийок. 16-літня солістка Христя Шафранська свій виступ розпочала побажанням добра всім батькам.

Після мистецької програми розпочалась забава. Була також льотерія, яку провели Леся Барняк, Ганя Кійко, Ірена Трояновська і Марія Щерба.

Погода була чудова, всюди звучала українська музика, а на спортовій площі молодь грала у відбиванку.

Виступає Максим Турко.

Співає Христя Шафранська.

Привітали д-ра Олександра Білика та Володимира Кузика

Методій Борецький

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – 3 червня в Українському освітньо-культурному центрі в Дженкінтавні Товариство українських інженерів у Філядельфії вшанувало д-ра Олександра Білика та Володимира Кузика з нагоди днів народження.

На бенкеті були розповідь про життєві шляхи обох ювілярів, виступ солістки Марти Залізняк, церемонії передання грамот Головної управи Товариства українських інженерів Америки і виступи представників різних товариств. Програмою провадив Любомир Пиріг.

Д-р О. Білик народився 14 червня 1921 року в селі Свистильники (тепер Івано-Франківської области). Початкову школу закінчив у рідному селі, після навчання в гімназії був студентом Львівської Політехніки. В 1944 році зголосився до Дивізії „Галичина" і як підстаршина гарматного полку воював в Словаччині, Югославії та Австрії, а після війни перебував у полоні в Ріміні, Італія. В 1947 році продовжив студіювати хемію в Мадриді, Еспанія, студії закінчив в 1950 році з дипломом індустріяльної хемії, а в 1963 році там же одержав докторат з хемії.

У 1959 році став громадянином США. Одружився з Іванною Сірою. В щасливому подружжі народилися діти Наталка (знана як Туня), Юрій і Стефко. Всі вони закінчили університети і сьогодні працюють як учителька, лікар-офтальмолог та інженер, а дідусь і бабуня втішаються внуками.

О. Білик відвідував лекції сольоспіву та диригентури в Музичному інституті ім. Миколи Лисенка у Львові, а в Мадриді під час студій навіть організував студентський хор, який на Міжнародному фестивалі в 1949 році посів друге місце.

Д-р О. Білик є автором понад 50 наукових праць англійською і еспанською мовами, автором численних фейлетонів, гуморесок, репортажів і театральних скечів, а за свої репортажі в 1991 році отримав другу нагороду від Спілки українських журналістів Америки. Він є співавтором книжки „Нарис історії української студентської громади та українських поселень в Еспанії", виданої в 1997 році у Львові.

Д-р О. Білик є членом Наукового Товариства ім. Шевченка, Товариства українських інженерів Америки, два рази був головою Відділу цього Товариства. В Еспанії був кілька разів головою студентської католицької організації „Обнова". Тривалий час він був президентом Злученого Українського Американського Допомогового Комітету, заступником голови Товариства „За Патріярхат" Української Католицької Церкви, членом хору „Прометей", а від 1938 року був активним членом Організації Українських Націоналістів, в якій займав чільні пости.

В. Кузик народився 6 червня 1916 року в Перемишлі. Середню освіту здобув в Дрогобицькій гімназії ім. Івана Франка. Під час навчання в гімназії належав до Пласту. Він був одружений з Іреною (з дому Бернакевич). В їхньому подружжі народився син Марко.

В 1944 році В. Кузик переїхав до Німеччини, а в 1949 – до США, де закінчив військовий інженерний коледж. Працював інженером у Федеральній аґенції „Naval Facilities Engineering Command" у Філядельфії до 1988 року.

В. Кузик належав до Товариства українських інженерів Америки, а в 1969 році був головою філядельфійського Відділу Товариства. Очолював честерський Відділ Українського Конґресового Комітету Америки і Кредитову кооперативу „Самопоміч" в Честері, Пенсильванія. Його син М. Кузик був професором фізики, а тепер є головою Департаменту фізики при Вашінґтонському університеті в штаті Вашінґтон.

Ювіляри (зліва): д-р Олександер Білик та Володимир Кузик.

В Україні має бути...

(Закінчення зі стор. 4)

численні чинні в Україні нормативні акти, але й безсоромно порушує Конституцію України, яка визначає українську мову як єдину державну мову в Україні. Цей закон також безпардонно зазіхає на розвиток національної ідентичности українського народу і загрожує державній незалежності України.

Обставини, за яких був прийнятий цей закон, просякнуті грубими порушеннями основоположних принципів справедливости й відкритости, і являють собою безпрецедентну загрозу реалізації в Україні загальновизнаних засад верховенства права (…). За цих обставин асоціяція рішуче закликає голову Верховної Ради Володимира Литвина не давати свого схвалення як щодо „мовного законові", так і щодо закону, що змінює умови голосування, необхідні для обрання голови парляменту.

Закликаємо адвокатів і юристів в Україні, особливо Світовий конґрес українських юристів, Асоціяцію українських адвокатів, Спілку адвокатів України, Асоціяцію правників України і Союз юристів України активно та завзято протистояти „мовному закону" через його відверто антиконституційну та антиукраїнську сутність, що розпалює соціяльне й національне протистояння (…).

Якщо Президент Віктор Янукович підпише „мовний закон", і останній набуде чинности, це матиме катастрофічні наслідки для Української держави: такий закон незворотньо розділить країну, розпалить протистояння і сепаратизм в українському суспільстві, і нарешті – стане основним каталізатором до руйнування підвалин української державности.

Від імені Виконавчого комітету і правління Асоціяції,

Джордж Пазуняк,
президент
Мирослав Смородський,
голова правління

■ Представництво в Україні Американського об'єднання комітетів для євреїв:

На українській землі єврейський народ упродовж тисячоліття зберігав свої духовність, традиції, культуру, але тоталітарні режими – комуністичний і нацистський – мали за мету безоглядно знищити їх. Такою ж була доля й українського народу на рідній землі. Однак, з проголошенням незалежности України ми, як і всі народи України, отримали можливість повернути і відбудувати наші храми, пам'ятні місця, відроджувати нашу духовність, мову, освіту й культуру. Тому звертаємось до всіх громадян України з закликом припинити намагання політиканів спекулювати на питанні державности мови – єдиною державною мовою в Україні є і має бути українська, оскільки єдина мова є основною засадою державотворення, яке забезпечує рівність усіх громадян незалежно від їх раси, національности, релігійної приналежности (…).

Звернення підписали також Єврейська ортодоксальна релігійна громада „Турей Загав", організація „Єврейське відродження", Центр наукових досліджень юдаїки.

■ Секретаріят Національної Спілки письменників України:

Верховна Рада прийняла закон, який порушує хистку мовну рівновагу в українському суспільстві. Це було зроблено для того, щоб відвернути увагу людей від спричиненого бездарною політикою команди Віктора Янукович економічного та соціяльного краху, загрози дефолту, обвалу гривни, безробіття, стрімкого зростання цін та вартості комунальних послуг, тотальної корупції, провалу усіх соціяльних програм, які влада цинічно іґнорує затуляючись, немов фіґовим листком, мовним питанням (…).

Ми закликаємо всіх, хто вважає себе опозиційними демократичними силами у парляменті, а також тих, у кого є рештки розуму, чести та совісти, на знак протесту проти беззаконня та свавілля режиму В. Януковича скласти депутатські повноваження (…) . Ми оголошуємо загальну мобілізацію всіх інтелектуальних сил України – письменників, вчителів, лікарів, вчених, представників духовенства та зрештою всіх, кому дорога наша земля, і закликаємо стати в обороні України.

■ Товариство української мови ім. Тараса Шевченка у США:

Члени Товариства української мови ім. Тараса Шевченка у США обурені антиконституційним голосуванням у парляменті щодо закону про основи мовної політики. Така неповага до Конституції України є зрадою депутатів, які під присягою зобов'язувалися дотримуватися цього документу. Вимагаємо від Президента накласти вето на запропонований закон і однозначно підтримати єдину державну мову України – українську!

Фестиваль на Союзівці...

(Закінчення зі стор. 1)

єм з піснями, які вигідно пасували до настрою присутніх і викликали гучні оплески.

Скарбник УНСоюзу Рома Лісович привітала гостей на першому концерті та на масових зустрічах розповідала про лихо, яке сталося з Союзівкою: неочікуваний вилив пального призвів до занечищення довкілля, і оселя відпочинку мусить заплатити значне грошове відшкодування, тому пожертви української спільноти набирають значення порятунку оселі. Скрізь були виставлені спеціяльні бочечки для пожертв. Окрасою першого концерту став виступ Заслуженої артистки України Руслани Лижичко.

14 липня опівдні у концертній залі „Веселка" виступив чоловічий хор „Прометей" з Філядельфії під проводом Романа Кучарського з музичним супроводом Ірини Пелех-Зварич. Восени цей хор відзначить своє 50-річчя. 30 співаків хору вже багато разів співали в Америці та Україні.

Трохи пізніше на головній сцені відбулося відкриття фестивалю. Були присутні Постійний представник України в ООН Посол Юрій Сергеєв, який виступив з вітанням, і Генеральний консул України в Ню-Йорку Посол Сергій Погорельцев з дружиною Світланою. Урочистою промовою свято відкрив президент Українського Народного Союзу Стефан Качарай. Участь у святі взяла Головний секретар УНСоюзу Христина Козак.

Українські американські ветерани винесли на сцену прапори. Солістка хору „Думка" Святослава Качарай заспівала гимни США, Канади та України.

Розпочався концерт. Родинний вокально-інструментальний ансамбль „Коріння" у складі Роксоляни, Зої, Стефана і Зоряна Щепків, Марії Плешкевич та Аліни Кузьми представив вишукану добірку переважно грайливих українських пісень. Грали виконавці на традиційних українських інструментах.

Танцюристи Школи ім. Роми Прийми-Богачевської вийшли на сцену в чарівних строях з танцями, в основному – з карпатського реґіону. Новиною був запальний танець „Марамуреш", який поставив Роман Левкович. Марамуреш – це румунська назва реґіону Румунії – Мараморщини, де проживає понад 34 тис. українців.

Школа танцю діє вже понад 30 років, зберігаючи після відходу своєї засновниці усі її настанови і лекції танцю. Провадить школу дочка засновниці Аня Богачевська-Лонкевич з допомогою хореографів Орланда і Лариси Паґанів.

Віртуозно грали на скрипці та гітарі, співали і танцювали Валерій Жмудь і Сергій Побединський, Крім українських запальних пісень, їм вдається також циганський репертуар. Обидва мають численні відзнаки за виконавську майстерність.

Зачарувала учасників свята Заслужена артистка України Ірина Лончина, вродлива молода гостя з Івано-Франківська, яка свій спів супроводжувала грацїйним танцем. А коли вона вийшла з мікрофоном до залі і запропонувала співати відомі пісні разом з нею, танці поширилися в усій залі.

На цьому та інших концертах прозвучали слова подяки управителеві Союзівки Несторові Паславському та його співпрацівникам за добре до свята приготовлену оселю.

На фестивалі біля кіоску Українського Народного Союзу про його діяльність розповідали гостям працівники Головної канцелярії Оксана Станько, Юрій Симчик та Стефан Вельгаш.

На ярмарковій площі Богданна Пужик организувала великий продаж книжок, музичних записів та виробів народного мистецтва, діяли головна їдальня, кав'ярні, бари. У липневу спеку багатьох гостей привабила блакить води басейну. Також була нагода зустріти давніх приятелів і познайомитися з новими. Цьому сприяли дві вечірні забави з музикою оркестри „Клопіт" з Чикаґо.

Після обідньої перерви розпочався великий вечірній концерт. Цього разу глядачі вщерть заповнили площу перед сценою, а також розмістилися на травнику імпровізованого амфітеатру біля басейну. Скарбник Р. Лісович була задоволена: витрати на проведення свята повернулися до каси вже після полуденного концерту.

Знову промовляв С. Качарай, який представив гостю з Вашінґтону – першого секретаря культурно-інформаційної секції Оресту Старак. Вона привітала учасників свята і прочитала лист-вітання від Посла України Олександра Моцика. Були представлені інші видатні особи – гості фестивалю.

Кілька годин тривало свято талантів. Знову виступили учасники денного концерту. Цього разу на сцену ще раз вийшов хор „Прометей". Зворушив присутніх виступ відомого народного співака українського походження Пітера Ярова, який запросив на сцену присутніх дітей, спілкувався і співав разом з ними, У 1960-ті роки П. Яров з своїм гуртом Пітер, Пол енд Мері ввійшов в американські родини з піснями, які закликали до гуманности, любови, до миру. І досі він бере активну участь у благодійних акціях в Україні. Його виступ особливо зворушив гостей старшого віку.

Усі чекали виходу Заслуженої артистки України Руслани, переможниці фестивалю Евробачення, яка вже четвертий раз приїздить на Союзівку. Її голос, унікальний стиль виконання і особиста привабливість разом з карпатськими піснями принесли їй популярність в багатьох країнах світу. На Союзівці Руслана співала і танцювала під енерґійний супровід танцюристок з Школи ім. Роми Прийми-Богачевської.

Пізно увечорі закінчився концерт загальним піднесенням усіх присутніх, які юрмилися перед сценою, на якій їх заворожила Руслана.

Опівдні, 15 липня, в залі „Веселка" відбувся завершальний концерт фестивалю – виступ славетного хору „Думка" під керівництвом Василя Гречинського при музичному супроводі Наталі Ващенко. Хор представила Р. Лісович. Вів концерт Павло Літеплo. Були виконані пісні на музику Миколи Лисенка, Миколи Леонтовича, Василя Гречинського, інших авторів. Ряд пісень на прохання залі частинно повторювалися. Солістами були Святослава Качарай, Ігор Стасюк, Микола Луцак, Олесь Сич, Роман Літепло, Орест Кекіш, Олег Кукін, Володимир Добак.

Коли Р. Лісович вручила Василеві Гречинському квіти з подякою хорові, іззовні почулися перші гуркоти грому – після триденної сонячної погоди починалася буря, час було їхати додому. Гості залишали оселю у доброму настрої.

Збори Товариства українських сеньйорів

Методій Борецький

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – 16 травня в Українському освітньо-культурному Центрі в Дженкінтавні відбулися звичайні загальні збори Товариства українських сеньйорів у Філядельфії. Після звіту управи вибрано новий її склад: Юрій Тарасюк – голова, Анна Гаврилюк і Анна Ярема – заступники голови, Ольга Головецька – секретар, д-р Петро Клюк – заступник секретаря, Іван Яворський – скарбник, д-р Василь Саляк – лікарська опіка, Богдан Тодорів та Методій Борецький – пресові референти, Володимир Кузик, Дмитро Благий та Іван Ковальзецький – члени. Контрольна комісія: Сава Білас – голова, Любомир Пиріг – заступник голови, Микола Бойчук – член.

Фестиваль на Союзівці відвідали понад 3,000 гостей

Виступає ансамбль „Коріння".

На концерті (зліва): Скарбник УНСоюзу Рома Лісович, Посол Юрій Сергеєв, Посол Сергій Погорельцев, управитель курорту „Гадсон Велі" Орест Федаш.

Танець „Привіт" у виконанні Школи танцю ім. Роми Прийми-Богачевської.

Розповідь Стефана Вельгаша про УНСоюз зацікавила Лілію Камінську (зліва) та Дарію Рибчук.

Гостей свята вітає Ореста Старак з Посольства України в США.

Організатор ярмарку Богданна Пужик (праворуч) і продавець суконь Мирослава Семерей.

Маленькі гості фестивалю.

В залі „Веселка" співає хор „Думка". (Фото: Левко Хмельковський)

На сцені – хор „Прометей".

Співають брати Добрянські.

До співу Ірини Лончини приєдналося подружжя Лариса та Дмитро Пенцаки.

Ведучі Лариса Баюс та Андрій Добрянський.

Пітер Яров запросив на сцену дітей.

Шалений ритм виконання у Валерія Жмудя та Сергія Побединського.

Зустрілися давні приятелі Президент УНСоюзу Стефан Качарай і Руслана Лижичко.

КОМЕНТАР З ПРИВОДУ

Таємниці візити української делеґації в США

Левко Хмельковський

ПАРСИПАНІ, Ню-Джерзі. – 20 червня до редакції „Свободи" звернулися з Черкас журналісти з проханням повідомити про перебування у Ню-Йорку делеґації обласної державної адміністрації на чолі з її головою Сергієм Тулубом. Делеґація виїздила для участи у фестивалі російської культури „Наша спадщина", який проводив Російсько-американський фонд на чолі з президентом Мариною Ковальовою.

З Черкас надіслали також програму перебування делеґації, у якій було передбачено зустрічі з Генеральним секретарем ООН, з „представниками української діяспори, провідниками української громади Ню-Джерзі, переговори „про можливу співпрацю з бізнеслідерами Ню-Джерзі".

Я звернувся за інформацією до провідників української громади, але з'ясувалося, що про делеґацію і пляновані нею зустрічі ніхто не знав і на російський фестиваль не вибирався.

У цей же час С. Тулуб на пресовій конференції в Черкасах і на сторінці обласної адміністрації в інтернеті 19 червня повідомив: „Така потужна делеґація з Черкащини, у складі якої зокрема буде Черкаський народний хор, художники, мистці й представники бізнесу (в цілому близько 60 осіб) вперше перебуватиме в Ню-Йорку, а також в штаті Ню-Джерзі. Програма триденної поїздки, підготування до якої тривало більше, ніж пів року, дуже насичена: зустріч в ООН з Генеральним секретарем, представлення Черкаської области в різних дипломатичних місіях, зустрічі з представниками бізнесу та української діяспори".

Новину підхопили й інші засоби масової інформації.

Телестудія „Вікка-Новини": „Сергій Тулуб: „Спілкуватимуться черкащани з представниками діяспори, а американцям презентують творчу спадщину, автентичну черкаську кухню та соціяльно-економічні здобутки останніх років".

Газета „Тиждень": „Як повідомив губернатор, програма триденної поїздки дуже насичена: зустріч в ООН з Генеральним секретарем, виступи Черкаського народного хору, зустрічі з представниками бізнесу та української діяспори".

Газета „Черкаський край": „Очільник области зустрінеться з Генеральним секретарем ООН, потужними бізнесменами Ню-Йорку та Ню-Джерзі, представниками української діяспори".

Перед виїздом з Черкас голова обласної адміністрації С. Тулуб пояснив пресі: „Це не тільки російський фестиваль. Так, росіяни виступають організаторами. Але у заході беруть участь Україна і Литва. Усе це йде через Міністерство закордонних справ. Ми отримали дозвіл Адміністрації Президента. Маємо всі погодження".

З цього приводу 20 червня заступник голови Верховної Ради Микола Томенко констатував, що „розмови про реалізацію в Україні проєкту „Русского мира" не проходять даремно. Вже й на місцевому рівні багато посадовців стали його прихильниками і пропаґандистами. Важко собі уявити, яку місію виконуватимуть 60 чиновників та мистців з Черкащини на фестивалі, на якому пропаґується російська культура".

Вже з перших повідомлень виникли запитання: за чиї гроші їде так багато людей на російський фестиваль, чому про візиту не поінформовано українські організації в Америці, чому голова обласної адміністрації почав на російський зразок називатися губернатором?

Тоді ж з'ясувалося, що перебування гостей не буде триденним, оскільки і хор, і мистці, і підприємці чекають на летовищі в Києві, а до США полетів лише С. Тулуб з кількома особами найближчого оточення. Одні пояснювали, що літак компанії „РосАвіа" в Києві був несправний і своєчасно не привіз пасажирів до Москви, звідки трансатлантичний рейс почався без них. Інші згадували про негаразди з візами і квитками... Але С. Тулуб перед виїздом заявив: „Ця поїздка готувалася більше, ніж пів року". Чому ж заздалегідь не „погодили" усе з переїздом, чому обрали авіакомпанію, яка перебуває на межі банкрутства?

Усе ж, хоча б на два дні, черкасці прилетіли, і на фестивалі в Національному центрі мистецтв, поряд з творами художників з єврейської области Біробіджан, фотовиставкою „Євреї царської Росії", концертом російськомовних співаків міських кабаре, святом бухарських євреїв були показані картини черкаських художників, хор заспівав і на вернісажі, і в бібліотеці ООН, а також на американському курорті „Гадсон Велі Резорт", де менаджером є українець Орест Федаш.

Таємничість візити поставила в скрутне становище дипломатичні представництва України в Ню-Йорку, які не були спроможні за кілька днів допомогти в організації плянованих делеґацією зустрічей і виступів. Усе ж вони робили, що могли.

Зате сама делеґація негайно заповнила інформаційні джерела повідомленнями про великий успіх черкасців за океаном. Радіо „Свобода" 28 червня оголосило: „Славнозвісний Черкаський народний хор виступив на українському фестивалі на курорті „Союзівка" у Кетскільських горах на півночі штату Ню-Йорк".

Постійне представництво України при ООН також повідомило: „23 червня українська громада США тепло прийняла Черкаський державний заслужений народний хор під керівництвом Заслуженого діяча мистецтв України Л. Трохименка, а також солістів тріо „Вербена", які виступили у рамках проведення українського фестивалю на курорті „Союзівка" у Кетскільських горах штату Ню-Йорк. Захід було організовано за ініціятивою Постійного представництва України при ООН в рамках візити делеґації Черкаської области на чолі з губернатором С. Тулубом та відзначення 16-ої річниці проголошення Конституції України".

Ці вістки здивували закордонне українство.

Хор не міг у червні виступити на фестивалі, призначеному на оселі Українського Народного Союзу на 13-15 липня. З цього приводу президент Українського Народного Союзу Стефан Качарай сказав: „Українці радо прийняли б відомий хор на Союзівці, коли б організатори поїздки повідомили нас про намір влаштувати такий виступ".

22 червня делеґація побувала в Українському Інституті Америки (УІА) в Ню-Йорку, де теж не було нікого з представників української діяспори. Не прийшли і обіцяні американські підприємці. Напередодні одна з членів ради директорів інституту Лідія Зайнінґер повідомила, що про цю подію нічого не знає.

С. Тулуб на зустрічі розповів своїм супутникам (інших слухачів у залі майже не було), що за останні два роки (час урядування Віктора Януковича) на Черкащині створено 11 тис. нових робочих місць і безробіття не перевищує 3 відс., допомога пенсіонерам, ветеранам, сиротам і багатодітним родинам

(Закінчення на стор. 19)

Гасло протесту – „Черкащина – без Тулуба!

ЧЕРКАСИ. – 12 липня на Соборній площі міста під гаслом „Україна – без Януковича! Черкащина – без Тулуба!" понад 500 представників громадських організацій і партій провели демонстрацію протесту проти дій сучасної влади в Києві та голови обласної державної адміністрації Сергія Тулуба в Черкасах. Після виступів діячів опозиції Миколи Булатецького та Леоніда Даценка колона протестуючих пройшла до Управління в Черкаській області Міністерства внутрішніх справ, вигукуючи „Спасибі жителям Донбасу за Тулуба в Черкасах!". (Фото: Олександер Костирко)

НОВІ ВИДАННЯ

Книжка, котра багато прояснює

Роман Ференцевич

Костянтин Курилишин, „Українське життя в умовах німецької окупації (1939-1944 рр.)". Літературна аґенція „Піраміда", Львів, 2010. 336 стор.

Від закінчення Другої світової війни минуло 67 років. За цей довгий час історики і політологи вивчили в основному і визначили причини, окреслили наслідки тієї досі найкривавішої в світі людської бойні. На жаль, того не можна сказати про українських учених, незважаючи на те, що та війна була найкатастрофічнішою для України.

У цьому питанні в Україні існують дві основні концепції: істориків совєтських і постсовєтських часів. Ці перші вигадали міт про „Велику вітчизняну війну". Згідно з тією версією, українці, як громадяни СРСР, одностайно стали на захист цієї московсько-комуністичної „вітчизни", коли 22 червня 1941 року на неї напала, тоді союзницька з Москвою, нацистська Німеччина.

За підрахунками Інституту історії України Національної Академії Наук України, прямі людські втрати України у совєтсько-німецькій війні складають 8-10 млн. осіб, а демографічні – 10-13 млн. Промовистим є також той факт, що втрати українського народу в тій війні становлять аж 40-44 відс. від загальних втрат СРСР.

Ця статистика є переконливим доказом того – впевняли і впевнюють далі ці промосковські історики, – що для українців совєтсько-німецька війна була „Великою вітчизняною війною", бо для них не Україна, але комуно-російська імперія із столицею в Москві була справжньою „матір'ю-вітчизною". Хто заперечує таке тлумачення, є зрадником-коляборціоністом.

Натомість більшість постсовєтських істориків подає правдиве підґрунтя нацистсько-совєтської війни, основане на незаперечних фактах.

Після безуспішного бою 17 листопада 1921 року вояків Волинської групи Армії Української Народної Республіки з загонами комуно-російських озброєних загарбників біля села Базар на Житомирщині, Україна втратила свою державну незалежність, яку вона здобула у Визвольних змаганнях 1917-1921 років. Східні українські землі захопила більшовицька Росія; західні землі – Галичину, Волинь і Полісся – окупувала Польща; Бесарабією і Буковиною заволоділа Румунія, а українське Закарпаття приєднала до себе Чехо-Словаччина.

І тому насправді з кінця 1921-го до 24 серпня 1991 року, коли було проголошено Акт про відновлення державної незалежности, Україна була країною, постійно окупованою тим чи іншим ворожим режимом.

У своїй монографії „Українське життя в умовах німецької окупації (1939-1945)" відомий історик-бібліограф Костянтин Курилишин присвячує великий початковий розділ дражливій темі коляборації. Він докладно розглядає всі аспекти того явища, цитує думки на цю тему низки вчених, у тому числі істориків Ярослава Грицака, Олександра Марущенка, Валентини Шайкан і американця Джона Армстронґа.

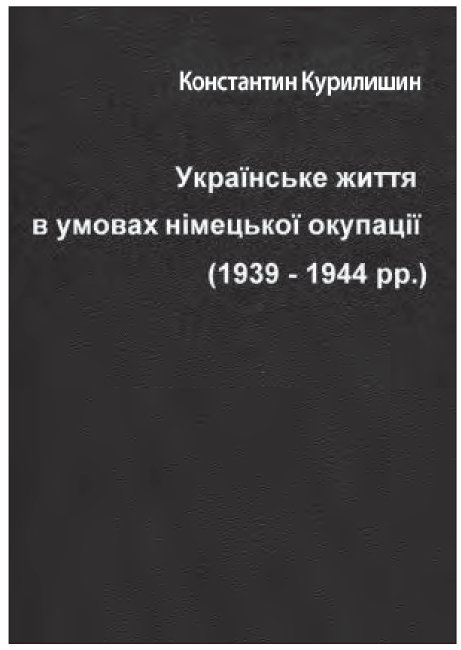
Автор присвячує особливу увагу розглядові цього питання саме тому, що москвофільські історики стверджують, нібито під час нацистської окупації України багато українців були коляборціоністами. Існує низка пояснень терміну „коляборація", але всі вони сходяться на одному, а саме: коляборація, тобто добровільна співпраця з ворогом, означає зраду батьківщини. Приблизно 70 років українці не мали своєї національної держави і тому не могли бути державними зрадниками. Щоб вижити, вони були вимушені мати певні зв'язки з окупаційною владою. Як це до болю влучно охарактеризував у своєму „Щоденнику" Олександер Довженко: „... Народ просто був під німцями і мусив якось жити, а не повісився увесь чи не був розстріляний німцями".

Про те, як той народ жив, власне й розповідає детально автор монографії К. Курилишин. Він розслідив і вивчив 365 одиниць україномовної періодики – газет, журналів, бюлетенів, які леґально друкувалися на території окупованої України і кілька також в самому Райху.

На базі так ґрунтовно зібраної інформації автор в окремих розділах насвітлює різні аспекти окупаційного життя.

Він стверджує, що, незважаючи на категоричне заперечення Адольфом Гітлером будь-якої можливости відновлення державності України, прагнення українців до незалежности виявлялися хоча б у самих назвах деяких тодішніх періодичних видань, наприклад, „За волю України", „Золотий тризуб", „Самостійна Україна", „Українська правда" чи газета „Воля".

Політика вбивчого антисемітизму нацистської Німеччини знайшла своє віддзеркалення на сторінках леґальної україномовної окупаційної періодики. Автор

К. Курилишин скрупульозно описує всі щоденні диявольські методи переслідування й остаточного знищення єврейського населення. Проте він підкреслює, що леґальна окупаційна періодика була змушена друкувати антисемітський матеріял, який періодично надсилав їй нацистський Відділ пропаґанди в Україні. Відмовитися друкувати той матеріял редактори не могли, бо це загрожувало їм арештом і навіть розстрілом.

В іншому розділі читач знайде вичерпну інформацію про встановлений окупаційною владою порядок у всіх сферах щоденного життя. Автор пише, що характерними ознаками того режиму були „абсолютний послух і жорстоке покарання". Навіть за наймеше порушення загрожувала смертна кара. Він подає кілька відбиток оригінальних наказів, відозв і розпоряджень окупаційної влади та

(Закінчення на стор. 17)

Хвилююча історія Міни

Оксана Закидальська

ТОРОНТО. – Перше видання книжки „Історія Міни – спогади лікаря про Голокост" вийшло англійською мовою в Торонто в 1994 році, а друге – в 2005 році, після смерти автора д-ра Міни Дойч. В 2011 році видавництво „Дух і літера" в Києві видало український переклад (авторства Андрія Павлишина зі Львова).

Автор Міна Кіммель народилася в 1911 році в містечку Озеряни (тепер в Тернопільській області) в родині еврейського підприємця. Після закінчення школи в Озерянах і гімназії у Львові, дівчина поїхала до Праги на студії медицини, які закінчили напередодні приходу німців в 1938 році. В Празі познайомилася зі студентом медицини, Леоном Дойчом, за якого вийшла заміж.

Подружжя повернулося в Західню Україну, де народилася донька Єва. Вони ледве розпочали свої медичні кар'єри, як прийшла совєтська окупація. В 1941 році німці захопили Україну, і життя для євреїв стало непевне, повне загроз. Чутки про німецькі „акції" проти євреїв примушували їх ховатися – в пивницях, на піддашші і навіть в коминах – щоб не потрапити в руки німців. Коли німці почали зганяти євреїв до ґетто в Борщеві, родина Дойчів мусіла вирішити, чи йти в ґетто чи ховатися. Вирішили ховатися.

Не було ясно, кому можна було довіряти. Один священник в проповідях казав, що буде небесна нагорода для тих, які охороняють переслідуваних і діляться з ними хлібом, зате інший радив здавати євреїв, бо вони вбили Христа.

Дойчі звернулися по поміч до заможного господаря Михайла Кукурудзи, сина якого лікував Леон. Хоч М. Кукурудза боявся їх ховати, але його син потребував лікарську опіку, яку Леон надавав. М. Кукурудза намовив сусіда Миколу Кравчука, щоб той поміг ховати родину, до якої ще долучилися сестра Міни Рахиля, її чоловік і 10-літний син Філіп.

Щоб сховати цих шістьох осіб, М. Кравчук побудував бункер під курником, сполученим з підвалом. Всі були свідомі того, що якщо б німці викрили євреїв в бункері, їх розстріляли б разом з тими, хто їх ховав.

На весну 1944 року, з відходом німців перед наступаючими совєтами, родина залишила бункер, переїхала через Польщу до Австрії. Після 18 місяців в таборі „Ді-Пі" в Зальцбурґу, в січні 1948 року Міна, Леон і Єва приїхали до Канади, до Віллі, брата Міни, який еміґрував туди в 1930 році. Міна пише: „Для усіх, хто прийшов нас зустріти, відбулося велике прийняття, але у мене уже не було сили стримуватися. Я зламалася і заридала, журно повторюючи: „Чому ми вижили, чому нам судилося вижити, коли решта наших родичів, наші батьки, сестри і брати загинули такою жахливою смертю?".

Презентація книжки „Історія Міни" відбулася 1 травня в Інституті св. Володимира. Спонзорами були три установи, які займаються вивченням українсько-єврейських взаємин: Українсько-канадський дослідно-документаційний центр (УКДДЦ), Інститут єврейських студій і „Українсько-єврейська зустріч". На презентації приїхала родина Міни з Монреалю.

Представляючи книжку, проф. Франко Сисин (Канадський інститут українських студій) подав історичне тло подій. Він описав складні відносини між трьома народами – українцями, поляками і євреями в Галичині і ситуацію на початку Другої світової війни.

Проф. Джефрі Копстейн сказав, що за останніх 15 років сильно змінився образ Голокосту в Східній Европі через відкриття нових документів і видання таких споминів, як „Історія Міни".

Дочка Міни, Єва Андерман (яка вижила з батьками) і внучка Міни, д-р Ліза Андерман, психіятр в Монреалі, розповіли про родину Міни.

Чоловік Лізи, канадський українець Михайло Проказюк, пояснив,

як постала і була видана українська версія „Історії Міни". Племінник Міни, Філіп Ґолдриґ, який ховався з родиною Дойчів, розповів, як вдалося подати родини Кукурудзів і Кравчуків, щоб їх „Яд Вашем" визнав, посмертно, Праведниками народів світу. Дипломи і медалі передано дітям і внукам родин Кукурудзів і Кравчуків в 2009 році в Галицькій синагозі в Києві.

Українське і англійське видання „Історії Міни" можна купити за 15 дол. через УКДДЦ. тел: 416-966-1819, e-mail: office@ucrdc.org.

KYIV MOHYLA FOUNDATION OF AMERICA

NATIONAL UNIVERSITY OF KYIV MOHYLA ACADEMY

МУЗИЧНІ ТА МИСТЕЦЬКІ ПРОГРАМИ В КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКІЙ АКАДЕМІЇ ПРОПАМ'ЯТНИЙ ФОНД ІМЕНІ ОЛЕКСАНДРА ДМИТРІВА

Ансамбль старовинної музики Києво-Могилянської Академії

Олександр Дмитрів, доктор філософії, піаніст, професор музики, культуролог, літературознавець, щирий і відданий приятель Національного Університету Києво-Могилянська Академія, народився в Кіровограді у 1935 році. Після перебування в таборах біженців в Німеччині, з родиною переїхав до Буенос Айрес, Аргентина. Там активно приймав участь у житті української громади і продовжував свої студії музики. Виступав з концертом у Театро Колон, де виступають найкращі музиканти світу. З часом, разом з дружиною переїхав до Каліфорнії, де здобув свій докторат, став професором музики при університеті, і давав майстер класи.

Був закоханий у красу української мови, та майстерність слова українських письменників і поетів. Все життя турбувався проблемами чистоти і розвитку мови. Обдарований хистом дотепності та гумору, він залишив глибокий слід в душах своїх приятелів та знайомих, залишив про себе незабутні спомини інтелегентої, шляхетної та унікальної людини.

У 2010 році пані Юлія Дмитрів заснувала ендавмент фонд на вшанування пам'яті свого мужа, видатного музиканта Олександра Дмитріва (1935-2010). До фонду долучились друзі та Києво-Могилянська Фундація.

Сьогодні Фонд в пам'ять Олександра Дмитріва має $12 тисяч доларів. В червні у Києво-Могилянській Академії відбувся перший щорічний конкурс на здобуття гранту Пропам'ятного Фонду. Метою Фонду є підтримка музичних та театральних колективів, виконавців та освітніх, культурних та мистецьких заходів у Києво-Могилянській академії.

В цьому році грант Фонду становив $2 тисячі доларів, їх було розділено між двох мистецьких проектів - на придбання інструментів для Ансамблю старовинної музики НаУКМА та для Народної академічної хорової капели «Почайна». Капітал фонду залишається недоторканим і зростає для подальших грантів.

Народна академічна хорова капела «Почайна» з симфонічним оркестром. Диригент Олександр Жигун.

БІБЛІОТЕКА КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКОЇ АКАДЕМІЇ ОТРИМАЛА ЦІННУ КОЛЕКЦІЮ КНИЖОК ЗІ СХОДОЗНАВСТВА

Видатні вчені професор Ярослав Стеткевич і його дружина професор Сюзан Пінкні Стеткевич, подарували колекцію сходознавчих книжок та досліджень Науковій бібліотеці Києво-Могилянської Академії. В колекцію входять книжки та наукові роботи для вивчення літератури, політичної та етнічної історії народів, від Східної Європи до Середньої Азії.

Директор Наукової Бібліотеки Києво-Могилянської Академії д-р Тетяна Ярошенко, оцінила колекцію, "Кожний дар є значним вкладом у розвиток університету, але цей дар, який становить більше ніж 2000 спеціалізованих книжок в одній науковій ділянці, є значним вкладом у розвиток науки в галузі Сходознавства в Україні".

Колекція буде доповнювати Центр орієнталістики імені Омеляна Пріцака при Науковій бібліотеці Академії, який було засновано в 2009 році. Посилання на центр http://pritsak-center.com

Д-р Ярослав Стеткевич є почесним професором арабської мови і літератури в Університеті Чикаго, де викладав і проводив наукову роботу з 1962 по 1996 рік. Д-р Стеткевич отримав докторську ступінь в Гарвардському університеті. Д-р Стеткевич отримав багато звань і нагород, він є автором численних статей та книжок про сучасну та класичну арабську літературу, які були надруковані іспанською, англійською, арабською та українською мовами.

Д-р Сюзанна Пінкні Стеткевич отримала ступінь доктора філософії з класичної арабської літератури в Університеті Чикаго. З 1985 року вона працювала в Університеті Індіани, де викладала арабську мову та літературу, очолювала факультет Близькосхідних мов та культур, була керівником програми досліджень Середнього Сходу, і професором порівняльної літератури. Список публікацій д-ра Сюзанни Пінкні Стеткевич є дуже великим. Багато з її робіт можна придбати на інтернеті.

УКРАЇНІ – ПОТРІБНА КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКІЙ АКАДЕМІЇ – ПОТРІБНІ ВИ

КОЛИ НЕМОЖЛИВЕ СТАЄ МОЖЛИВИМ

Досягнення Академії у 2011-2012 роках

Університет заблокував антиукраїнський законопроект Міністра Освіти про вищу освіту і брав участь у написанні альтернативного державного законопроекту. З допомогою колишніх випускників Академії, які зараз працюють в провідних юридичних фірмах, вдалось відсудити у державних установ два колишні будинки Академії, які є історичними пам'ятками і будинок-гуртожиток Академії під Києвом. У червні Академію закінчили 1104 випускники з дипломами бакалавра, спеціаліста, магістра, магістра з бізнесу (MBA) і перші доктори наук з дипломами західного взірця, так звані PhD дипломи, а також зі спільними дипломами з іншими закордонними університетами. Цього року Університет знову увійшов в п'ятірку найкращих університетів України. Було створено нові програми при підтримці грантів від Європейського Союзу, від Асоціації випускників Академії та грантів від донорів.

Високий рівень вступних іспитів, визначні викладачі та постійна підтримка від випускників Академії зміцнює позиції Академії та її майбутнє.

Дякуємо всім хто підтримує Академію. Просимо вас підтримати Академію через датки, згадавши у вашому заповіті та спадку, трасті або створивши Ендавмент Фонд у вашому імені.

Новини про події та роботу Академії та Фундації можна знайти на сайті www.kmfoundation.com

Прошу телефонувати нам з будь-якими питаннями 773-490-9797.

Для датків та листування просимо використовувати адресу Києво-Могилянської Фундації P.O.Box 46009, Chicago, IL 60646-0009.

Kyiv Mohyla Foundation, P.O. Box 46009, Chicago, IL 60646-0009 USA, Tel.: (773) 844-3534, (773) 936-1915 Fax: (773) 305-8900, mail@kmfoundation.com, www.kmfoundation.com

ПАНОРАМА ЖИТТЯ В УКРАЇНІ

Відкрили пам'ятник Юрієві Глушкові

Павло Подобєд

КИЇВ. – 19 квітня на столичному Лук'янівському цвинтарі вшанували українського державного діяча „Зеленого Клину" Юрія Глушка. Кияни поклали до могили квіти та запалили лямпади.

Представник благодійної ініціятиви „Героїка" Олег Слабоспицький виступив з доповіддю про життя Ю. Глушка, який у літературній творчості мав псевдо „Мова". В пам'ять про Ю. Глушка та його доньку Наталку, яка похована разом з батьком, звучали псалми кобзаря Сергія Нечипуренка, котрий виконав їх на старосвітській кобзі.

Ю. Глушко (1882-1942) у Владивостоці був механіком торговельної фльоти і пов'язав своє майбутнє з українським культурним життям у цьому місті. Незабаром він очолив Далекосхідній секретаріят, яким керував до приходу більшовиків у 1922 році.

Відтоді був ув'язнений, але повернувся до України, де був інженером-будівельником шляхів. Він жив під чужим прізвищем, щоб уникнути дальших репресій не викликати зайвих підозр. Помер Ю. Глушко у жовтні 1942 року.

Співає кобзар Сергій Нечипуренко. (Фото: Віктор Крук)

Зустріч з поетом

ЗАПОРІЖЖЯ. – 21 квітня у просвітянській „Українській світлиці" в родинній атмосфері відбулася творча зустріч з поетом Олегом Ткаченком і презентація його нової збірки „Вибух. Щоденник феєричних роздумів".

Олег Ткаченко

О. Ткаченко розповів присутнім про своє громадянське та творче становлення. „Цю збірку не можна назвати поезією у повній мірі, вона більше є щоденником, згустком моїх щоденних тривог та надій, якими, вважаю за будь-яких обставин просто зобов'язаний поділитися з однодумцями", – сказав О. Ткаченко.

Прес-центр „Просвіти"

Відзначили 20-річчя козацької паланки

Рінат Ковбасюк

КРИВИЙ РІГ. – 10 березня Інгульська паланка Війська Запорізького Низового відзначила 20-ту річницю заснування паланки на Криворіжжі. Під звуки козацького маршу було урочисто внесено державний та козацькі прапори. Молебень на благословення урочистости провів настоятель храму Успіння Божої Матері Української Православної Церкви Київського патріярхату о. Микола.

Отаман Інгульської паланки Валерій Боцманенко привітав криворізьке козацтво з визначною датою і закликав українців виступити проти інформаційної війни, яку розв'язали супроти України російські пропаґандистські служби.

З патріотичними піснями виступили хор „Журавка" та народний ансамбль „Жартівниці", пісню „Я козачка твоя" виконала Раїса Бекетова, спортивними досягненнями поділились молоді вихованці боксерського клубу „Барс", мистецтво бойового козацького танцю продемонстрував народний гурт „Хорс".

У Кривому Розі виступає народний ансамбль „Жартівниці". (Фото: Дмитро Білоненко)

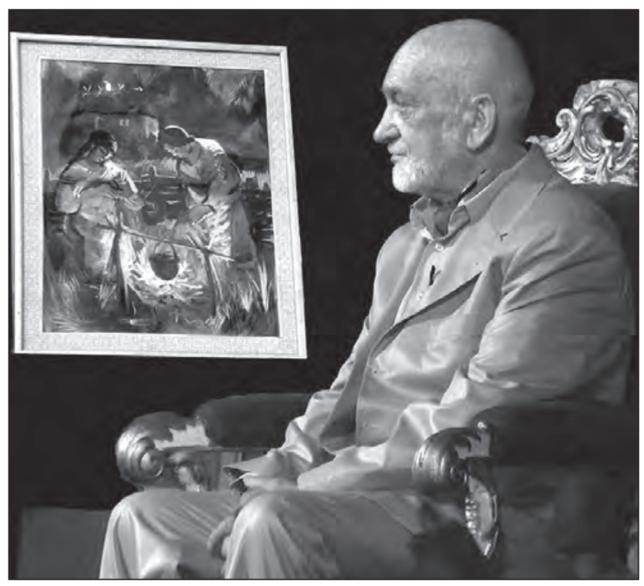
Виставка Шевченкіяни

Євген Цимбалюк

РІВНЕ. – Заслужений художник України, лавреат Національної премії України ім. Тараса Шевченка Євген Безніско зі Львова має в творчому доробку 247 творів, присвячених Кобзареві.

Частина з них – 70 полотен – стала основою виставки, яку було відкрито 27 квітня в мистецькій ґалерії „Арт-фортеця".

На конференції „Шевченкіяна Євгена Безниська у контексті української духовности" своїми роздумами поділилися дослідниця творчости Т. Шевченка Тетяна Мазур, мистецтвознавець Микола Бендюк, Заслужений артист України Олексій Заворотній.

Заслужений художник України Євген Безніско.

На виставці „Водограй мистецтва"

Тетяна Будар

БЕРЕЖАНИ, Тернопільська область. – На початку цього року в краєзнавчому музеї відбулася виставка картин художника, відомого філософа-гуманіста Шрі Чінмоя „Фонтан мистецтва" – до 80-річчя від дня його народження. Відвідувачі музею мали можливість також послухати музику й поезію Ш. Чінмоя, оглянути виставку його книг, стенди про життя цієї неординарної особистості.

Ш. Чінмой (1931-2007) – індійський гуманіст, філософ, спортовець, поет, композитор, художник, громадський діяч, лавреат премії ім. Магатми Ґанді та премії миру ЮНЕСКО у 1964 році переїхав до Ню-Йорку, де читав лекції в університетах. Він щороку організовував міжнародну естафету „Біг заради гармонії", у якій зі „Смолоскипами миру" брали участь і бережанські бігуни Наталія та Дмитро Легонькови. Виставка була відкрита від 23 січня до 7 лютого.

На виставці творів Шрі Чінмоя в Бережанах. (Фото: Тетяна Будар)

Кримські гори не червонітимуть

Станіслав Змієвський

СЕВАСТОПІЛЬ. – Відпочивальники з Росії й всілякі проросійські громадські організації Криму під час подорожей у гори прикрашають вершини червоними прапорами на згадку про колишню приналежність півострова до комуністичної імперії, яка, на їх думку, ще здатна відродитися. Тож і червоніли українські гори від подібних ганчірок.

Та севастопольські патріоти вирішили покласти цьому край. 6 травня активісти міської організації Всеукраїнського об'єднання „Свобода" кількома підрозділами провели акцію у гірських масивах, звільняючи їх від червоної символіки.

Юнаки й дівчата очистили гори Мердвень-Каясі, Кастропольську, Кутур-Кая, Бизюка, Ильяс-Кая від чужорідних прапорів та вимпелів. Патріоти і надалі стежитимуть за чистотою Кримських гір.

Випущено наліпки в пам'ять командирів УПА

Загальний вигляд аркуша наліпок.

Анна Ступчук

РІВНЕ. – Осередок Всеукраїнської громадської організації „Меморіял" видав бльок з трьох непоштових наліпок, присвячених 70-річчю Української Повстанської Армії. На них зображені командири УПА Василь Івахів, Роман Шухевич та Василь Кук.

Ідея випуску належить науковцеві Володимирові Борщевичеві та краєзнавцеві Михайлові Балановичеві. Презентація марок відбулася на початку червня в обласному краєзнавчому музеї. Видання викликало велике зацікавлення філателістів. Видрукували всього 100 примірників.

Кожен примірник ювілейних марок має серійний номер. Торік „Меморіял" і міське товариство „Антикваріят давнього міста" видали бльок з чотирьох марок, присвячених 20-ій річниці Незалежности України. На них зобразили пам'ятники на честь борців за волю українського народу, встановлені в Рівному.

Анна Ступчук – студентка Національного університету „Острозька академія".

Книжка, котра...

(Закінчення зі стор. 13)

довгий список офіційних документів німецьких військових начальників, що стосуються обов'язкової праці та одержання робочих карток, порядку торгівлі та реґуляції цін, видання харчових карток, охорони жнив, здачі континґенту, норми постачання і т.п.

Далі у своїй монографії К. Курилишин пише, що на шпальтах леґальної окупаційної преси дуже багато газетної площі було присвячено антисовєтській проблематиці. Він вирізняє 12 окремих аспектів тієї тематики й у деталях з'ясовує кожен з них.

У подальших розділах автор аналізує докладно такі прояви тодішнього життя, як суспільна допомога совєтським військовополоненим, переселенські акції, формування Дивізії „Галичина", діяльність Українського Центрального Комітету, допомога постраждалим від повені, перепис населення й абстинентська акція.

Цінність книги „Українське життя в умовах німецької окупації (1939-1941)" полягає в тому, що вона побудована суцільно на фактах, зібрати й проаналізувати які авторові забрало дев'ять років життя. Цей матеріял розвінчує брехливий міт про колябораціонізм українців й наочно показує, завдяки яким гіґантським зусиллям український народ вижив у пеклі Другої світової війни, яку вели на його землі два найкривавіші тирани-людомори XX ст. – А. Гітлер і Йосиф Сталін.

Александрія, Вірджинія

ПРАЦЯ

Пошукуємо жінку по догляду за 3-річним хлопчиком у Bayside, NY. Українська мова обов'язкова. Власне авто бажане. Два дні на тиждень - у середу і четвер. дні праці збільшаться в грудні. Тел. 646-763-0045.

НА ПРОДАЖ

Помешкання на Продаж в Українському Селі в Somerset, NJ. Недавно відновлене, 1 спальня, 1 лазничка, нові дерев`яні підлоги, свіжо помальовані стіни, нові „window treatments". Пральня близько в будинку. Ціна $62,000. **Тел. 908-601-4405** або **732-796-1035**

ПРОДАЄТЬСЯ БУДИНОК В КОЛОМИЇ
Будинок із приватизованою земельною ділянкою, в мальовничому місці по вул. І. Франка, недалеко від центру міста. Будинок має: 4 кімнати, кухню, ванну, комору, півницю, довгу засклену веранду, 2 коридори, і 2 входи. Велике подвір'я, криниця, стаєнка, город, сад з фруктовими деревами, ділянка зі всіх боків обгороджена. **Тел. в Америці (216) 338-2483, в Україні (063) 989-4667.**

Таємниці візити...

(Закінчення зі стор. 12)

стала „потужною і стрімкозростаючою", платня працюючих зросла на 20 відс., 300 промислових підприємств продукують здебільшого вироби світових стандартів.

Показники були наведені за звичаєм радянської статистики, яка уникала порівнянь. Адже зростання платні не означає росту життєвого рівня в умовах росту цін та інфляції. Рівень безробіття визначено за числом зареєстрованих на біржі праці, а насправді їх, особливо в селі, значно більше.

Але це було звичним для доповідача – випускника Вищої партійної школи при Центральному комітеті Комуністичної партії Радянського Союзу, який звик звітувати про уявні досягнення.

20 червня газета „Тиждень" писала: „Губернатор Черкащини Сергій Тулуб любить звітувати про свою роботу. Зокрема у книзі-фотоальбомі „Рік поступу. Черкащина крокує вперед" (188 сторінок) міститься 504 фотокартки Тулуба".

Ризикував „губернатор", бо світлин В. Януковича в тій книзі лише 14. Усе ж острах, мабуть, існує, бо в УІА С. Тулуб зупинив перекладача, який читав англійською мовою заздалегідь усталений текст, і сказав, що відтепер імпровізуватиме. С. Тулуб заявив, що відколи президентом став В. Янукович, в області подолали спад виробництва, здійснюються важливі „життєстимулюючі заходи".

Славослів'я з уст губернатора стало сиґналом для Канівського міського голови Віктора Ніколенка, який теж перервав свою розповідь про місто „імпровізацією": „Віктор Янукович так щиро любить Канів! Ми, українці, щиро радіємо, що маємо такого президента!"

Представник товариства з обмеженою відповідальністю „Українські аґрарні інвестиції" Андрій Таранов з Києва розповів про успішний продаж українського зерна, зокрема до Росії. Проте він не згадав, що інвестором товариства, яке орендує землю в кількох областях України, став саме російський „Інвестбанк". Чиї гроші, того й зерно... Також виступили головний технолог горілчаної компанії Надія Свиридова і ректор Черкаського національного університету ім. Богдана Хмельницького Анатолій Кузьмінський.

Голова Сенату штату Ню-Йорк Дін Скелес вручив гостям три вітальні проклямації (для Черкащини, Російського фонду і УІА), отримав від С. Тулуба подарунки – горілку та рушник і при нагоді розповів про проблеми, які вирішує уряд штату, що викликало ентузіязм С. Тулуба, який сказав, що й Черкащина, виявляється, має проблеми, які можна вирішувати спільно. При цьому С. Тулуб виголосив ще одну „імпровізацію", цього разу виключно для сенатора: „Ми працюємо над вирішенням цих проблем під керівництвом нашого лідера Віктора Януковича для модернізації економіки України". Варто було б нагадати, що штат і область – різні стуктурні одиниці, тож важко їм щось спільно вирішувати.

Через відсутність слухачів обговорення або запитань не було. Лише продюсер Алекс Ґутмахер запропонував запросити хор на Союзівку.

26 червня в Черксах С. Тулуб заявив: „Цікавим був також діловий форум в Українському інституті Америки, де ми ознайомили представників бізнесу з потенціялом Черкащини, з реґіоном в цілому і також отримали нагоду налагодити гарні двосторонні відносини".

У Черкасах громадськість зацікавилася вартістю подорожі черкаських чиновників і досягненнями від поїздки до США. Видання „НародUA" 26 червня запитало про це на пресовій конференції і повідомило: „Сергій Тулуб ще не знає, скільки витрачено з обласного бюджету на поїздку черкаської делеґації до США. Він заявив, що з бюджету фінансувався офіційний візит лише п'ятьох осіб згідно нормативів, які установлені Міністерством фінансів України. І ні копійки більше. Все інше було профінансовано за рахунок різноманітних організацій, а також фірм, які підтримували делеґацію".

Перший заступник управління інвестиційно-іноваційної політики, підприємництва та зовнішніх зв'язків ОДА Євген Калінічев повідомив, що на перебування С. Тулуба в США з бюджету виділено 23 тис. грн. Координатор Ради опозиційних сил Черкащини Леонід Даценко критикував С. Тулуба за витрачання коштів з бюджету на участь у заходах „російської та єврейської культури" в Ню-Йорку, тоді як українську культуру на Черкащині голова ОДА не підтримує".

Отже, можна помножити на 60 осіб 23 тис. грн., витрачених на С. Тулуба, щоб мати уявлення про вартість перебування черкасців на фестивалі російської культури.

І ще одне. В Черкасах журналісти з'ясували, що гроші на поїздку дала Черкаська теплоцентраль (ТЕЦ), яку в делеґації представляла голова акційного товариства цього підприємства Наталя Бажанова.

А звідки гроші у самої ТЕЦ? У 1961 році її збудовано далеко за містом, щоб забезпечити теплою водою черкаські оселі. Понад 50 років ТЕЦ жене підігріту воду мережею труб, довжина яких перевищує 120 кілометрів. Нагріта вода, доки дійде до осель, стає холодною. Але люди платять за неї подвійно – за саму воду та за її нагрів. І плата – чималенька. Мешканці міста вже не раз порушували питання про створення мережі місцевих котелень-бойлерів, але їх ніхто не чує. І це зрозуміло: ТЕЦ не тільки помпує літеплу воду до людей, але й випомповує з їхніх бюджетів значні гроші, за які, виходить, можна послати за океан і співаків, і чиновників, і голову правління.

Прикро, що демонстративне іґнорування закордонного українства у США не дозволило досягнути справді відчутних результатів подорожі, познайомити земляків з співом чудового хору і творами талановитих мистців.

Водночас небезпідставними видаються висловлювання закордонних українців про нові хитрощі з боку „Русского мира", якому вдалося залучити черкасців на фестиваль російської культури, відгалуженням якої є, згідно з їхніми твердженнями, шароварна культура малоросійських хуторян.

Не дивно, що пропаґувати цю ідею заходився С. Тулуб, у недалекому минулому перший секретар міського комітету Комуністичної партії в донецькому місті Харцизьку, а тепер визначений Спілкою журналістів України як ворог преси на третій у списку недругів позиції. Опозиція висуває йому звинувачення у грошових махінаціях під час перебування на посаді президента „Енерґоатому" і у непотизмі, цікавиться походженням закордонної вілли, італійської яхти, американського гелікоптера, коштовного авта „ферарі", рахунків в офшорних банках.

6 серпня 2012 року припадає двадцять восьма невимовно болюча річниця смерти мого найдорожчого і незабутнього МУЖА

св. п.

д-ра ІЛЛІ АНДРУСЯКА

СЛУЖБИ БОЖІ

будуть відправлені:

- **в катедрі св. Покрови в Дітройті (Савтфілд, Миш.)**
- **в церкві-пам'ятнику св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.;**
- **в церкві Успення Пресвятої Богородиці в Люрді;**

Про молитви за душу Покійного просить

дружина МАРІЯ

За мову і зміст посмертних оголошень і подяк редакція не відповідає